

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΗΣ

**ΘΕΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΩΝ
Ο.Τ.Α. ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:
ΛΩΛΗ ΕΙΡΗΝΗ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ , ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	4
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	6
ΛΟΓΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	6
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	13
ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	13
ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	16
1) Δείκτης γενικής ή κυκλοφοριακής ρευστότητας.....	16
2) Δείκτης άμεσης ή ειδικής ρευστότητας.....	16
3) Δείκτης ταμιακής ρευστότητας.....	17
4) Δείκτης μέσης περιόδου είσπραξης των απαιτήσεων.....	17
5) Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας είσπραξης των απαιτήσεων.....	18
6) Δείκτης μέσης περιόδου εξόφλησης των πληρωτέων λογαριασμών.....	18
7) Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας των πληρωτέων λογαριασμών.....	18
8) Δείκτης διατήρησης ταμιακής ρευστότητας ή αμυντικού χρόνιου διαστήματος.....	19
ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	20
1) Δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης.....	21
2) Δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών δαπανών.....	23
3) Δείκτης βαθμού κάλυψης πάγιων με κεφάλαια μακράς διάρκειας.....	23
4) Δείκτης βαθμού κάλυψης κυκλοφορούντος ενεργητικού με μόνιμο κεφάλαιο κίνησης.....	24
5) Δείκτης κάλυψης σταθερών δαπανών.....	25
6) Δείκτης ολικής κάλυψης.....	25
7) Δείκτης μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων προς ίδια κεφάλαια.....	26
8) Δείκτης ξένων προς ίδια κεφάλαια.....	26
9) Δείκτης βαθμού παγιοποίησης περιούσιας.....	26
ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	28
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΞΟΔΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	28
1) Δείκτης κόστους εκμετάλλευσης.....	28
2) Δείκτης εξόδων λειτουργίας.....	29
3) Δείκτης δαπανών συντήρησης και επισκευών.....	30
4) Δείκτης μέσης αμοιβής προσωπικού.....	30
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ (ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ) ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ	31
Α) προβλήματα που προέρχονται από τη καθυστέρηση του υπολογισμού των δεικτών.....	31
Β) Προβλήματα που προέρχονται από την αμφισβήτηση ως προς τις λογιστικές μεθόδους και πρακτικές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό ορισμένων λογαριασμών της επιχείρησης.....	31
Γ) Προβλήματα που ανακύπτουν κατά την ερμηνεία των χρηματοοικονομικών δεικτών.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	33
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ 9 ΔΗΜΩΝ	33
Δήμος Βοιών.....	36
Δήμος Βόλου.....	40
Δήμος Διδυμότειχου.....	43
Δήμος Ευρώπου.....	47
Δήμος Θερμαϊκού.....	49
Δήμος Κορινού.....	51
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	53
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	55

Οικονομική ανάλυση των
ισολογισμών των
Ο.Τ.Α. με τη χρήση
αριθμοδεικτών

Της

Λώλη Ειρήνης

Πτυχιακή εργασία που υποβάλλεται προς
μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων
για την απόκτηση του πτυχίου
Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας
Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης

2004

Εγκρίθηκε από τον Κ. Στέλιο Καραγιάνη

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η συντάκτρια επιθυμεί να εκφράσει την ειλικρινή ευγνωμοσύνη στον καθηγητή κ. Στέλιο Καραγιάνη για την αρωγή κατά την εκπόνηση της εργασίας αυτής . Επίσης επιθυμεί να εκφράσει ένα θερμό ευχαριστώ στα μέλη της εκπαιδευτικής επιτροπής για τη πολύτιμη συνεισφορά του χρόνου τους .

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η πτυχιακή αυτή εργασία , η οποία εξετάζει την οικονομική ανάλυση των ισολογισμών των Ο.Τ.Α με τη χρήση αριθμοδεικτών ξεκινά με την ανάγκη εντόπισης των προβλημάτων στους Δήμους και καλύπτει θέματα που αφορούν το περιβάλλον της Τ.Α. , τις προϋποθέσεις που συντρέχουν για την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος , πώς εξελίσσεται το πρόβλημα της οικονομικής ανάλυσης και εάν εφαρμόζονται διάφοροι μέθοδοι ανάλυσης , καθώς επίσης παρουσιάζονται και η έννοια των αριθμοδεικτών , ο στόχος τους , τα είδη , η σημασία ενώ παράλληλα παρατίθενται και παράδειγμα οικονομικής ανάλυσης ισολογισμών ορισμένων Δήμων με τη χρήση αριθμοδεικτων .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΛΟΓΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Όπως είναι γνωστό , η Τ.Α. αποτελεί ένα οργανισμό που απαρτίζεται από ένα σύνολο ανθρώπων , οι οποίοι εργάζονται μαζί , για την ολοκλήρωση ενός κοινού σκοπού . Ο σκοπός αυτός αφορά για όλους τους δήμους , την παροχή τοπικών δημόσιων αγαθών και την παραγωγή κοινωνικού έργου . Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος αποτελεσματικά , οι δήμοι θα πρέπει να οργανωθούν και να εξασφαλίσουν τα έσοδα που τους είναι απαραίτητα , ώστε να αναπτύξουν την περιοχή τους και να μπορέσουν οι ίδιοι να επιβιώσουν . Η διαδικασία οργάνωσης ενός δήμου διεκπεραιώνεται στα πλαίσια του εσωτερικού περιβάλλοντος του , κατά τη διάρκεια της οποίας εντοπίζονται δυνάμεις και αδυναμίες της όλης δομής και λειτουργίας του. Όμως , η λειτουργία αυτή του εσωτερικού περιβάλλοντος επηρεάζει αρκετά τη συμπεριφορά του εξωτερικού περιβάλλοντος του δήμου , επιφέροντας έτσι από τη μια σημαντικές ευκαιρίες για το δήμο και από την άλλη έντονες απειλές , οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με το καλύτερο δυνατό τρόπο . Γι' αυτό το λόγο λοιπόν κρίνεται απαραίτητη η οικονομική ανάλυση στις οικονομικές καταστάσεις των δήμων με στόχο να ενισχυθεί η οικονομική θέση τους .

Αρχικά λοιπόν θα λέγαμε ότι η οικονομική ανάλυση αποτελεί μια βασική διάγνωση η οποία θα αποτελέσει τη βάση για μια συνολική ή επιλεκτική σε βάθος ανάλυση. Στην περίπτωση αυτή , ο αναλυτής πριν από κάποια ειδικότερη διάγνωση ή επέμβαση , συλλέγει τις λογιστικές καταστάσεις και στη συνέχεια προχωρεί στην καταγραφή των μετρήσεων , όπου προκύπτει και η βασική διάγνωση από τις μετρήσεις που έχει κάνει .

Έτσι λοιπόν , η όλη διαδικασία της χρηματοοικονομικής ανάλυσης έχει σαν στόχο να προβλέψει τη μελλοντική πορεία ενός δήμου .

Ωστόσο , ξεκινώντας την έρευνα γύρω από το περιβάλλον της Τοπικής Αυτοδιοίκησης , γίνεται αντιληπτό ότι τόσο οι Δημοτικές και Κοινοτικές Αρχές όσο και οι Νομαρχιακές και Περιφερειακές Αρχές αντιμετωπίζουν οικονομικό πρόβλημα, το οποίο αποτυπώνεται με μια λέξη : αδιέξοδο .

Ήδη πολλοί δήμοι στο τέλος χρήσης που καταρτίζουν τον προϋπολογισμό τους, παρατηρούν ότι τα έξοδα τους υπερβαίνουν κατά πολύ τα έσοδα τους με αποτέλεσμα να αδυνατούν να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους , όπως μισθοδοσία προσωπικού ή καταβολή εμπρόθεσμων ασφαλιστικών εισφορών. Ο μη ισοσκελισμένος προϋπολογισμός οφείλεται πολλές φορές σε βεβαιωθέντα έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης , τα οποία δεν εισπράχθηκαν για διάφορους λόγους καθώς επίσης και ποσά που έχει εισπράξει το Υπουργείο Οικονομικών για λόγο της Τοπικής Αυτοδιοικήσεις και δεν τα έχει επιστρέψει στην ίδια . Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι από το φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων η Κυβέρνηση θα έπρεπε να είχε αποδώσει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση 1.900 εκ. € ενώ στον προϋπολογισμό της ήταν εγγεγραμμένα μόνο 1.588 εκ. €, δηλαδή δίνονται 312 εκ. € λιγότερα .

Τα προβλήματα λοιπόν που αντιμετωπίζει το περιβάλλον της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ξεκίνησαν από την αναγκαστική συνένωση των Δήμων και Κοινοτήτων σύμφωνα με το νόμο του Καποδίστρια , όπου εμφανίζονται νέοι δήμοι μεγαλύτεροι από τους προηγούμενους . Οι νέοι αυτοί δήμοι παρουσιάζουν

μικρότερο βαθμό αποκέντρωσης δηλαδή έχουν το μικρότερο ρόλο και από τη πλευρά εσόδων και από την πλευρά των δαπανών και λήψη αποφάσεων .

Το πρόβλημα όμως επιβαρύνεται όλο και περισσότερο με τη συνεχή ανάληψη πρόσθετων αρμοδιοτήτων , χωρίς βέβαια να συνοδεύονται από τους αντίστοιχους πόρους που απαιτούνται για την άσκηση τους . Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η συνεχής περικοπή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.) για την ενίσχυση των Ο.Τ.Α. όπου τα τελευταία χρόνια παρατηρείται εντονότερα .

Ένας άλλος λόγος συσσώρευσης του οικονομικού προβλήματος είναι και οι πολιτικές κινήτρων – αντισταθμιστικών μέσων των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων και των Συλλογικών Αποφάσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Σ.Α.Τ.Α.) σύμφωνα με τις οποίες ασκούνται εντελώς αυθαίρετα διάφορες πολιτικές όπως για παράδειγμα συλλογικές συμφωνίες μεταξύ Ο.Τ.Α. τοπικού χαρακτήρα , όπως οι Χ.Υ.Τ.Α. ή αναγκαιές κρατικές πολιτικές π.χ. Θράκη και Νησιά κ.α.

Παράλληλα , υιοθετούνται και κάποιες οριζόντιες πολιτικές που καλύπτομαι από τους Κ.Α.Π. όπως είναι τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης , το κόστος των οποίων ανερχόταν για το έτος 2002 στα 21 εκ € ή το Βοήθεια στο Σπίτι , Φύλαξη σχολικών κτιρίων με κόστος 27 εκ € για το έτος 2002 .

Σε όλα τα παραπάνω πρέπει να προστεθούν και οι αυξημένες λειτουργικές ανάγκες για εκσυγχρονισμό και διαφάνεια της λειτουργίας των Ο.Τ.Α. όπως διπλογραφικό σύστημα , μηχανογράφηση , δημιουργία Τεχνικής Υπηρεσίας , (πρόγραμμα Γ΄ Κ.Π.Σ.) που είχαν ως αποτέλεσμα την πρόσληψη κατάλληλου προσωπικού και κατ'επέκταση την αύξηση του λειτουργικού κόστους των Ο.Τ.Α.

Την αύξηση του λειτουργικού κόστους προκάλεσαν επίσης και οι αυξήσεις των μισθών του προσωπικού των Ο.Τ.Α. , τα επιδόματα κ.τ.λ.

Τα ποσά αυτά σαφέστατα υπερβαίνουν την ετήσια αύξηση των πόρων των Ο.Τ.Α. από τους Κ.Α.Π. που προορίζονται για τις λειτουργικές τους δαπάνες .

Ωστόσο τα έσοδα των Ο.Τ.Α. πρέπει να είναι τόσα , όσα απαιτούν και οι αρμοδιότητες που εκχωρούνται σε αυτή . Διαφορετικά , αν η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν διαθέτει τους κατάλληλους και επαρκείς πόρους πώς θα μπορέσει να είναι βιώσιμη;

Ως γνωστό , οι πόροι αυτοί , προέρχονται τόσο από κρατικές επιχορηγήσεις όσο και από αλλά χρηματοδοτικά προϊόντα όπως για παράδειγμα είναι τα δάνεια , τα οποία αποτελούν χρήματα προς έντοκη επιστροφή . Επίσης είναι και τα φορολογικά έσοδα , τα οποία αποτελούν τη μόνη πηγή χρηματοδότησης οποιουδήποτε δημόσιου φορέα , όποτε θεωρείται ως η βασική πηγή χρηματοδότησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης , η οποία εξασφαλίζει την οικονομική ανεξαρτησία και την οικονομική αυτοτέλεια των Ο.Τ.Α.

Στην χώρα μας όμως , η σχέση των ιδίων εσόδων προς τις επιχορηγήσεις χειροτερεύει δραματικά . Φύγαμε από μια Αυτοδιοίκηση η οποία είχε τα δικά της έσοδα και πήγαμε σε μια Αυτοδιοίκηση , όπου το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων της προέρχονται από κρατικούς πόρους . Αυτό σημαίνει ότι τα τελευταία χρόνια , ανέβηκε η συμμετοχή των επιχορηγήσεων και μειώθηκαν σημαντικά τα φορολογικά έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης . Αυτό συνέβη διότι η Κεντρική Διοίκηση φρόντισε να καταργήσει φόρους ή να πάρει η ίδια φόρους που αρχικά είχε εκχωρήσει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ας παρατηρήσουμε τον παρακάτω πίνακα :

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 : ΔΙΑΦΘΩΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΧΩΡΑ	ΦΟΡΟΙ	ΤΕΛΗ	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	ΔΑΝΕΙΑ	ΑΛΛΑ
<i>Αυστρία</i>	16,3	21	43,7	10	5
<i>Βέλγιο</i>	40,75	6	44,26	0	8,99
<i>Δανία</i>	52,2	22,3	34,5	0	1
<i>Φιλανδία</i>	39,5	24	28,4	5,6	2,5
<i>Γαλλία</i>	42	8	29	9	12
<i>Γερμανία</i>	35	4	32	7	0
<i>Ελλάδα</i>	27	8	63	2	0
<i>Ιρλανδία</i>	64,2	18	5,4	4,6	7,8
<i>Ιταλία</i>	31	11	42	7	10
<i>Λουξεμβούργο</i>	32,88	24,88	33,16	8	0
<i>Ολλανδία</i>	15	2	83	0	0
<i>Πορτογαλία</i>	23	10,8	49,3	7,5	9,4
<i>Ισπανία</i>	29,8	18,5	27,1	14,9	9,7
<i>Σουηδία</i>	56	15	20	0	9
<i>Μ.Βρετανία</i>	25	11	53	8	4
<i>Μέσος Όρος</i>	35,31	13,63	39,19	5,57	5,56

Πηγή : The financial Resources of local Authorities in Relation to their Responsibilities : a litmus test for subsidiary . Council of Europe. 2000

Σύμφωνα λοιπόν με ερευνά που έγινε το 2000 από το Συμβούλιο της Ευρώπης σχετικά με τη διάρθρωση των εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε 15 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης , παρατηρείται ότι η Ελλάδα είναι μια από τις χώρες που έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό κρατικών επιχορηγήσεων σε σχέση με τα συνολικά έσοδα , το οποίο ξεπερνά κατά 30 περίπου ποσοστιαίες μονάδες τον αντίστοιχο μέσο όρο. Επίσης το ποσοστό των εσόδων της , από φόρους τέλη είναι πολύ χαμηλό από τον Ευρωπαϊκό Μέσο Όρο . Αυτό μας παραπέμπει απευθείας , στην εξάρτηση των ελληνικών Ο.Τ.Α. από τους κεντρικούς πόρους , περιορίζοντας τη δυνατότητα έκφρασης και υλοποίησης τοπικών αναπτυξιακών πολιτικών .

Δεν είναι όμως τα φορολογικά έσοδα τα οποία έχουν τόση σημασία . Αυτό που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι η φορολογική εξουσία . Η δυνατότητα δηλαδή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να επηρεάζει η ίδια τα φορολογικά έσοδα . Σύμφωνα λοιπόν με αυτό , η κατάσταση αυτή στην Ελλάδα είναι ακόμη χειρότερη διότι τους οποίους πόρους έχει η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν τους επηρεάζει η ίδια . Οι πόροι αυτοί είναι οι λεγόμενοι φόροι που τους επιβάλλει το κράτος και στη συνέχεια τα έσοδα αυτά δίνονται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Θα μπορούσαμε δηλαδή να πούμε ότι δεν είναι τίποτε άλλο από ψευδεπίγραφες κρατικές επιχορηγήσεις . Αντί να δίνει το κράτος μια επιπλέον επιχορήγηση δίνει ένα φόρο , που το ίδιο αποφασίζει να τον εισπράξει και απλώς στη συνέχεια μεταβιβάζονται τα όποια έσοδα προκύψουν . Υπάρχει δηλαδή μια πλήρης εξάρτηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από την Κεντρική Διοίκηση από οικονομική πλευράς και το οποίο δεν είναι αρεστό διότι αρχίζουμε να αμφισβητούμε πλέον την χρησιμότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης .

Άρα το πρόβλημα των οικονομικών των Ο.Τ.Α. είναι εμφανές και ο στόχος μας είναι η επίλυση του , έτσι ώστε οι Δήμοι να μπορούν να χαρακτηριστούν ως βιώσιμοι.

Για να επιτευχθεί αυτό πιστεύεται ότι οι οικονομικές υπηρεσίες των Δήμων θα πρέπει να αποκτήσουν ένα νέο και διαρκεί ρόλο . Γνωρίζουμε πολύ καλά ότι οι Ο.Τ.Α. έχουν ως κύριο στόχο την προαγωγή των τοπικών συμφερόντων και την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων της οικείας περιφέρειας . Επομένως , θα λέγαμε ότι απαιτείται η καταγραφή και η βαθιά ανάλυση των αναγκών της οικείας περιφέρειας . Αυτό σημαίνει ότι ένας δήμος θα πρέπει να γνωρίζει επακριβώς της ανάγκες της περιοχής του και να ενεργεί αναλόγως με έργα ή παρέχοντας αγαθά και υπηρεσίες για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών του , εξασφαλίζοντας την κοινωνική ευημερία .

Την καταγράφει και την βαθιά ανάλυση των αναγκών του Δήμου έρχεται να συμπληρώσει η εξασφάλιση των επαρκών πόρων . Κάθε Δήμος παρέχει διαφορετικές υπηρεσίες και αγαθά στους πολίτες , επομένως έχει και διαφορετικές ανάγκες για δαπάνες . Αυτό βέβαια εξαρτάται κυρίως από τον πληθυσμό και την ανάπτυξη της κάθε περιοχής , άρα περιοχές με μεγαλύτερες ανάγκες θα πρέπει να ενισχύονται περισσότερο από την Κεντρική Διοίκηση .

Στην συνέχεια απαιτείται η σωστή και χρηστή διαχείριση των πόρων αυτών για την εκπλήρωση των αναγκών των πολιτών . Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω εφαρμογής συστημάτων προγραμματισμού / παρακολούθησης και αξιολόγησης των υπηρεσιών των Ο.Τ.Α..

Ο προγραμματισμός αυτός θα έχει ένα χαρακτήρα σχεδιασμού και διαχείρισης όλων των τομέων με μακροχρόνιες προοπτικές και σε συνδυασμό με τα κατάλληλα πρακτικά εργαλεία θα αποδώσουν στο μέγιστο τα επιθυμητά αποτελέσματα . Ένας τέτοιος προγραμματισμός μπορεί να είναι ένα στρατηγικό σχέδιο ενός δήμου , όπου θα πρέπει να αντιμετωπίζει στρατηγικά οικονομικά ζητήματα για την επόμενη περίοδο . Εφόσον αξιολογήσει τα οικονομικά θέματα της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου και καθορίσει τις προτεραιότητες για την επόμενη περίοδο θα είναι πλέον σε θέση να προσπαθήσει να εφαρμόσει συστηματικά τη διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού στις διάφορες υπηρεσίες του . Έτσι λοιπόν ο κάθε δήμος θα αποκτήσει ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα το οποίο θα στοχεύει στην υλοποίηση των στρατηγικών . Σύμφωνα με αυτό θα πρέπει να προσδιορίζονται όσο το δυνατόν ακριβέστερα οι δράσεις του , οι πόροι του , οι δαπάνες του και τα έσοδα του σε ορισμένο χρονικό διάστημα .

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Πιο αναλυτικά το επιχειρησιακό πρόγραμμα του δήμου θα εξειδικεύσει τις κατευθύνσεις και τις επιλογές του δήμου εφόσον προσδιορίσει :

- Τις βελτιώσεις αύξησης – μείωσης στο ποσοτικό και ποιοτικό επίπεδο παροχής , των ήδη παρεχόμενων δημοτικών υπηρεσιών .
- Της νέες υπηρεσίες που θα παρέχει ο δήμος τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά
- Την πρόσφορα επενδυτικών έργων που θα εκτελέσει ο δήμος και με σύντομη περιγραφή της σκοπιμότητας τους και τις αναμενόμενες επιπτώσεις στην κοινωνία καθώς βέβαια και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης .
- Τις δράσεις που απαιτούνται για την οργάνωση της διοίκησης του δήμου και τη βελτίωση της επικοινωνίας με τους κατοίκους και τέλος
- Τις συνεργασίες που απαιτούνται με άλλους φορείς για την παροχή υπηρεσιών ή την εκτέλεση έργων στην περιοχή του Ο.Τ.Α. που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες τους .

Εκτός το πρόγραμμα δράσης του δήμου , το επιχειρησιακό πρόγραμμα θα προσδιορίζει αναλυτικά τους πόρους και την ανακατανομή τους για την υλοποίηση των υπηρεσιών . Θα περιλαμβάνει δηλαδή προγράμματα στελέχωσης υπηρεσιών , πρόγραμμα μηχανοργάνωσης , πρόγραμμα προμηθειών εξοπλισμού και υλικών και πρόγραμμα εξασφάλισης γης και κτιριακών εγκαταστάσεων .

Στην συνέχεια θα υπάρχει το πρόγραμμα εσόδων και δαπανών όπου θα μεταφράζει σε οικονομικούς όρους το πρόγραμμα δράσης του δήμου .

Εδώ δηλαδή μιλάμε για μια πιο εξειδικευμένη λογιστική παρακολούθηση μέσω εφαρμογής διαδικασιών οικονομικής ανάλυσης που θα περιλαμβάνει την εκτίμηση των λειτουργικών δαπανών για την κάλυψη των υφισταμένων και νέων υπηρεσιών , την εκτίμηση των επενδυτικών δαπανών (ενοίκια , συντήρηση εξοπλισμού , απόσβεση κτιρίου κ.τ.λ.) για νέες επενδύσεις καθώς και εκτιμήσεις των αναγκαίων εσόδων για την κάλυψη των λειτουργικών και επενδυτικών δαπανών .

Για τις εκτιμήσεις αυτές θα χρειαστεί η πρόβλεψη των παραγόντων που επηρεάζουν τα έσοδα και τα έξοδα του δήμου π.χ. εξέλιξη πληθωρισμού , εξέλιξη πληθυσμού , εξέλιξη ύψους τελών καθώς και την ανάλυση των τάσεων της τελευταίας 5ετίας .

Με βάση τις εκτιμήσεις αυτές θα προκύψει η συνολική διαχρονική εικόνα της εξέλιξης των εσόδων και εξόδων του δήμου για τα επόμενα 4 έτη .

Αν τα έσοδα υπερβαίνουν τα έξοδα δεν υπάρχει πρόβλημα . Αυτό όμως είναι μια σπάνια περίπτωση . Συνήθως θα εμφανίζεται έλλειμμα όποτε θα πρέπει να διερευνηθούν διάφορες εναλλακτικές λύσεις για την εξισορρόπηση του όπως για παράδειγμα :

- Μείωση νέων επενδύσεων

- Μείωση ποσοτικού ή ποιοτικού επιπέδου παροχής υπηρεσιών και αγαθών
- Υψηλότερα ποσοστά αύξησης τελών
- Αναζήτηση πρόσθετης επιχορήγησης
- Αύξησης δανεισμού
- Καλύτερη αξιοποίηση τη δημοτικής περιουσίας .

Έτσι λοιπόν παρατηρείται ότι ο οικονομικός σχεδιασμός βασίζεται στην τεκμηριωμένη οικονομική ανάλυση της λειτουργίας ενός Ο.Τ.Α. . Η οικονομική ανάλυση αποτελεί δηλαδή διαδικασία αξιολόγησης του παρελθόντος και εκτίμηση της μελλοντικής οικονομικής συμπεριφοράς του Ο.Τ.Α.

Αναλύει τα βασικά μεγέθη της οικονομικής λειτουργίας που είναι τα έσοδα και οι δαπάνες καθώς επίσης και τη μεταξύ τους σχέση με σκοπό την υποστήριξη των 3 βασικών στόχων της οικονομικής διοίκησης των Ο.Τ.Α. :

- Δημιουργία εσόδων
- Έλεγχος δαπανών
- Οικονομική ισορροπία

Ωστόσο γίνεται αντιληπτό ότι η ανάγκη παροχής έγκαιρης και αποτελεσματικής οικονομικής πληροφόρησης προς την διοίκηση ενός Ο.Τ.Α. γίνεται όλο και πιο έντονη . Αυτή η ανάγκη μπορεί να ικανοποιηθεί με την εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος γενικής και αναλυτικής λογιστικής .

Η εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος θα εξασφαλίζει :

- Παροχή ορθών οικονομικών στοιχείων και πληροφοριών προς τα πολιτικά και διοικητικά όργανα των Ο.Τ.Α. για την αποτελεσματικότερη άσκηση διοίκησης και ορθής οικονομικής πολιτικής
- Δυνατότητα κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων (Προϋπολογισμός – Απολογισμός , ισολογισμός , ταμειακός προγραμματισμός)
- Απλούστευση και αποτελεσματικότερη άσκηση κάθε είδους ελέγχων όπως διαχειριστικών , φορολογικών , ελεγκτικών κ.τ.λ.
- Σύγχρονες μεθόδους διεξαγωγής της λογιστικής και οικονομικής δραστηριότητας μέσω πληροφοριακών συστημάτων
- Καλύτερη και ορθολογικότερη λογιστική και διαχειριστική οργάνωση και μείωση του σχετικού λειτουργικού κόστους .
- Ευκολότερη συγκέντρωση πληροφοριών , δυνατότητα συγκρίσεων και σχηματισμού δεικτών λειτουργικής και αναπτυξιακής σημασίας .
- Πλήρης και ορθή κοστολόγηση των έργων και υπηρεσιών των Ο.Τ.Α.
- Ανάλυση δαπανών κατ'είδος και κατά προορισμό για τόπο προσδιορισμό του κόστους των λειτουργιών .
- Την αποτίμηση και διαχείριση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων των Ο.Τ.Α.

Με το Προεδρικό διάταγμα 312/31-12-2000 καθιερώθηκε το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Δήμων και Κοινοτήτων που έχει υποχρεωτική εφαρμογή από 1-1-2000 σε δήμους με πληθυσμό άνω των 5.000 κατοίκων ή με σε δήμους που συγκεντρώνουν τακτικά έσοδα άνω των 500 εκ Ευρώ .

Η εισαγωγή του διπλογραφικού συστήματος είναι μια σημαντική καινοτομία και δίνει τη δυνατότητα ολοκληρωμένης παρακολούθησης των οικονομικών των Ο.Τ.Α.

Είναι βέβαιο όμως ότι κατά την εφαρμογή του οι Ο.Τ.Α. αντιμετωπίζουν αρκετά προβλήματα που έχουν να κάνουν σχετικά με :

- Την έλλειψη του κατάλληλου ειδικευμένου προσωπικού
- Τη καθυστέρηση στο πρόγραμμα μηχανοργάνωσης των Ο.Τ.Α.
- Αδράνεια του υπάρχοντος υπηρεσιακού μηχανισμού .
- Ταυτόχρονη παρακολούθηση απλογραφικού και διπλογραφικού
- Η μη ύπαρξη ταμιακής υπηρεσίας .

Για την επίλυση των παραπάνω προβλημάτων το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. με εγκύκλιο του προτείνει τη συνεργασία των δήμων με εξωτερικές συνεργασίες

(οικονομολόγους , φοροτεχνικούς , λογιστές , ορκωτούς ελεγκτές κ.τ.λ.). Το κόστος βέβαια αυτών των υπηρεσιών καλύπτεται από το Ε.Π.Τ.Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων , για να εμβαθύνει στη συγκρίσιμη και σχετική σπουδαιότητα των στοιχείων που απεικονίζουν και αξιολογούν την οικονομική κατάσταση μιας οικονομικής μονάδας χρησιμοποιεί διάφορες τεχνικές .

Αυτές οι τεχνικές περιλαμβάνουν διάφορες μορφές ποσοτικών συσχετισμών των μεγεθών των λογιστικών καταστάσεων όπως είναι η χρησιμοποίηση των αριθμοδεικτών , η ανάλυση κοινών μεγεθών , η εξέταση του σχετικού μεγέθους μεταξύ των επιχειρήσεων , τη σύγκριση των αποτελεσμάτων με αλλά είδη πληροφοριών , τη διαχρονική τάση μεγεθών καθώς και τη μελέτη των διαφορετικών στοιχείων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μεταξύ επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου .

Οι πληροφορίες , που προέρχονται από τους παραπάνω τύπους ανάλυσης , θα πρέπει να συνδυαστούν για να καθορίσουν τη συνολική οικονομική θέση ενός δήμου ή μιας επιχείρησης που μελετάται .

Καθένας τύπος ξεχωριστά δεν δίνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία για την οικονομική κατάσταση ενός δήμου ή επιχείρησης και δεν εξυπηρετεί όλες τις απαιτήσεις των ενδιαφερόμενων .

Βέβαια η ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι μια διαδικασία κρίσης . Ένα από τα πρωταρχικά της αντικείμενα είναι ο εντοπισμός των κυριότερων μεταβολών στις τάσεις , τα ποσά , στις σχέσεις μεγεθών και στη συνέχεια ερευνά τους λόγους και τις αιτίες που βρίσκονται πίσω από αυτές τις μεταβολές . Συχνά μια βασική μεταβολή κάποιου οικονομικού στοιχείου μπορεί να προειδοποιήσει για μια σημαντική αλλαγή στη μελλοντική επιτυχία ή αποτυχία ενός δήμου ή επιχείρησης .

Η ανάλυση , ως κριτική διαδικασία μπορεί να βελτιωθεί και να αποδώσει καλύτερα αποτελέσματα , όταν υπάρχει σχετική εμπειρία του αναλυτή και χρησιμοποιούνται τα κατάλληλα εργαλεία ανάλυσης .

Στην συγκεκριμένη περίπτωση όμως θα ασχοληθούμε με τους αριθμοδείκτες αφού είναι μεταξύ των πλέον γνωστών και ευρέως χρησιμοποιούμενων μέσων στη χρηματοοικονομική ανάλυση μέσω των λογιστικών καταστάσεων .

Για να είναι όμως χρήσιμος ένας αριθμοδείκτης θα πρέπει να εκφράζει μια σχέση με νόημα . Για παράδειγμα , υπάρχει μια κατανοητή σχέση μεταξύ των κυκλοφορούντων στοιχείων μιας οικονομικής μονάδας και των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της . Ο λόγος αυτός που απεικονίζει το δείκτη ρευστότητας μας εμφανίζει τη δυνατότητα της οικονομικής μονάδας να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της .

Από την άλλη πλευρά , η σχέση μεταξύ των αποσβέσεων και των δαπανών διαφήμισης μιας οικονομικής μονάδας και επομένως ένας αριθμοδείκτης της σχέσης αυτών των δυο μεγεθών δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει σχέση .

Εκτός αυτού του περιορισμού στη δημιουργία αριθμοδεικτών υπάρχουν και άλλες σημαντικές διαφορές στο τρόπο λειτουργίας και παρακολούθησης των λογαριασμών όπως για παράδειγμα :

- ✓ Τα έσοδα για το Λογιστικό των Ο.Τ.Α. ταυτίζονται με τις εισπράξεις και τα έξοδα με τις πληρωμές .

✓ Τα δάνεια για το υπάρχον λογιστικό των Ο.Τ.Α. αποτελούν έσοδα σε αντίθεση με το λογιστικό σχέδιο που τα δάνεια τα παρακολουθεί ως υποχρέωση .

Όπως έχει τονιστεί και παραπάνω οι αριθμοδείκτες προσφέρονται ως πηγή άντλησης πολυτίμων πληροφοριών σε όσους γενικά ενδιαφέρονται για την υφισταμένη κατάσταση , την πορεία και το μέλλον μιας μονάδας ή ενός οικονομικού οργανισμού . Η συγκρισιμότητα είναι το σημαντικό στοιχείο των δεικτών . Χωρίς αυτό οι εξαγόμενες σχέσεις δεν αποκτούν ιδιαίτερη σημασία και πιθανόν δεν οδηγούν σε ορθή ερμηνεία .

Η σύγκριση αυτή ερμηνεύεται με δυο τρόπους :

A. Σε σχέση με το χρόνο που μπορεί να αναφέρεται στο παρελθόν ή στο μέλλον. Συγκρίνουμε δηλαδή τους τρέχοντες δείκτες , τους όμοιους του παρελθόντος ή τους όμοιους που προβλέπουμε ή προσδοκούμε στο μέλλον . Η σύγκριση αυτή που παρόντος με του παρελθόντος δείχνει αν έχει επέλθει βελτίωση ή χειροτέρευση της τρέχουσας οικονομικής καταστάσεις του οργανισμού .

B. Σε σχέση με ομοειδής οργανισμούς και με τους μέσους δείκτες του κλάδου όπου στη συγκεκριμένη περίπτωση οι Ο.Τ.Α. αποτελούν ομοειδής οργανισμοί . Πιθανόν όμως να υπάρξει ανάγκη χρησιμοποίησης των δεικτών ανάλογα με το μέγεθος των Ο.Τ.Α. ή την περιοχή όπως αγροτική , ορεινή , τουριστική κ.τ.λ.

Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατόν να υπάρξουν διαφορές των δεικτών μεταξύ ομοειδών Ο.Τ.Α. Οι διαφορές αυτές θα πρέπει να αναλυθούν και να εντοπισθούν οι αιτίες αυτών γιατί δεν είναι απίθανο οι διαφορές αυτές να δικαιολογούνται .

Ο υπολογισμός των αριθμοδεικτων ως εργαλείου μελέτης και ανάλυσης ενός οικονομικού οργανισμού δίνει πληροφορίες που βοηθούν :

- Στην κατανόηση της συμπεριφοράς της οικονομικής μονάδας .
- Στον έλεγχο , τον προγραμματισμό , την οργάνωση και το συντονισμό ενεργειών .
- Στην διαχρονική μελέτη του οργανισμού μέσα στο οικονομικό περιβάλλον που αναπτύσσεται .

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) αποτελούν ιδιότυπους Οικονομικούς Οργανισμούς . Τους κατατάσσουμε στους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς , στους οργανισμούς αυτούς όπου η έννοια του κέρδους ταυτίζεται με την έννοια του πλεονάσματος . Η ύπαρξη πλεονάσματος στους οργανισμούς αυτούς έχει στόχο κυρίως την υλοποίηση των μεσομακροπρόθεσμων αναπτυξιακών στόχων . Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση η ύπαρξη πλεονάσματος δεν θεωρείται απαραίτητη .

Ικανοποιώντας την βασική αρχή των οικονομικών οργανισμών , σκοπό έχουν την εξυπηρέτηση των πολιτών με τον αποδοτικότερο και οικονομικότερο τρόπο. Η αρχή αυτή γίνεται ισχυρότερη αν λάβουμε υπόψη μας τον καθαρά κοινωνικό χαρακτήρα που έχουν . Αυτό ακριβώς το γεγονός μας δημιουργεί δυσκολία στη προσπάθεια μέτρησης της οικονομικής επίδοσης και ταυτόχρονα διαφοροποιεί τους Ο.Τ.Α. από τις άλλες οικονομικές μονάδες .

Η κατάρτιση των δεικτών με τρόπο ενιαίο οδηγεί σε συστηματοποίηση της οικονομικής ερευνάς και χρηματοοικονομικής ανάλυσης που με τη σειρά της οδηγεί σε ορθολογικότερη διαχείριση και διοίκηση του οργανισμού γιατί επιτρέπει την καλύτερη αξιοποίηση του λογιστικού υλικού του οργανισμού για την εξυπηρέτηση όχι μόνο των αναγκών του αλλά και όλων των οργανισμών ή υπηρεσιών σε εθνικό επίπεδο .

Για την κατάρτιση των αριθμοδεικτων τα λογιστικά μεγέθη λαμβάνονται από το Λογιστικό των Ο.Τ.Α. το οποίο αποτελείται από:

- Ισολογισμό
- Αποτελέσματα Χρήσης
- Τους λογαριασμούς Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής
- Τα λογιστικά και εξωλογιστικά έντυπα και στατιστικά στοιχεία των οργανισμών των Τοπικής Αυτοδιοίκησης .

Για την ανάλυση της θέσης των Ο.Τ.Α. θα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη τόσο τους χρηματοοικονομικούς δείκτες όσο και τις άλλες ομάδες δεικτών

(κοινωνικούς , αναπτυξιακούς , υποδομών , παραγωγικούς κ.τ.λ.) . Δεν μπορούμε όμως να αγνοήσουμε τα χαρακτηριστικά και τις διαφοροποιήσεις που παρουσιάζει ο κάθε Ο.Τ.Α.. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τη σύγκριση μεταξύ τους όπως :

- Το μέγεθος (έκταση , πληθυσμός)
- Την γεωγραφική θέση
- Την παραγωγική δομή της περιοχής
- Την οργάνωση των υπηρεσιών
- Τον τρόπο διαχείρισης των παραγόμενων υπηρεσιών (άμεσος , έμμεσος μέσω φορέων των Ο.Τ.Α.)
- Τους στόχους (ποιοτικούς , αναπτυξιακούς) .

Για αυτό το λόγο όπως έχουμε αναφέρει και παραπάνω απαιτείται η εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος μέσω του οποίου συντάσσονται όλες οι οικονομικές καταστάσεις για την παροχή των πληροφοριών και μεγεθών τα οποία μπορούν να συσχετιστούν . Οι πληροφορίες που θα μπορούν να λαμβάνονται θα σχετίζονται τόσο με τις δραστηριότητες (απορρίμματα , παρκόμετρα , ύδρευση κ.τ.λ.) , την περιουσιακή και κεφαλαιακή διάρθρωση όσο και με τη διαχείριση . Η χρήση αυτών για τον υπολογισμό των αριθμοδεικτων θα βοηθήσει , στον έλεγχο , στη λήψη αποφάσεων , στη μείωση του κόστους των παραγόμενων υπηρεσιών και στην ορθολογική διαχείριση των πόρων .

Στην συνέχεια , λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει το λογιστικό σύστημα των Ο.Τ.Α την αναγκαιότητα δημιουργίας ενός όσο το δυνατόν απλουστευμένου και εύκολου αντιληπτού πλαισίου χρηματοοικονομικής ανάλυσης , δημιουργούνται , παρουσιάζονται και αναλύονται παρακάτω οι εξής ομάδες αριθμοδεικτων :

- Δείκτες Ρευστότητας
- Δείκτες κεφαλαιακής δομής και βιωσιμότητας
- Δείκτες απόδοσης κεφαλαίων
- Δείκτες εξόδων

ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

1) Δείκτης γενικής ή κυκλοφοριακής ρευστότητας

Κυκλοφορούν + χρεωστικοί μεταβατικοί λογαριασμοί (Μ.Ο.)¹

Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις + πιστωτικοί μεταβατικοί λογαριασμοί (Μ.Ο.)

Ο δείκτης αυτός δείχνει τη φαινομενική, ποσοτική σχέση των κυκλοφοριακών περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού στον ισολογισμό της μονάδος με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, στο ίδιο χρονικό πλαίσιο του ενός έτους από την ημερομηνία του ισολογισμού, και όχι τόσο την ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της χωρίς να καταφύγει σε προσθετό δανεισμό. Επιπλέον, το μέγεθος του δείκτη αυτού αλλά και των συγγενών του χαρακτηρίζει εφόσον αυτός πραγματικά ελέγχεται από τη διοίκηση, την επιχειρηματική προσωπικότητα αυτής σαν επιθετικής ή συντηρητικής.

Χρησιμεύει στην αξιολόγηση της βραχυπρόθεσμης ρευστότητας της επιχείρησης και ιδιαίτερα στη χορήγηση πίστωσης από προμηθευτές ή κεφαλαίων κίνησης από τις τράπεζες αλλά και στην διατήρηση αυτής, από τη διοίκηση σε ορθολογικά επίπεδα.

$OPIA > 1^2 \rightarrow$ Η σχέση αυτή σημαίνει ότι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις πρέπει να καλύπτονται εξ'ολοκλήρου από το κυκλοφορούν ενεργητικό και ακόμη να παραμένει κάποιο περιθώριο (πλεονασμα). Το πλεονασμα αυτό, κυκλοφορούν ενεργητικό – βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, συνήθως καλείται ως μόνιμο κεφαλαίο κίνησης. Σε αντίθετη περίπτωση όταν ο δείκτης είναι μικρότερος της μονάδας σημαίνει ότι μέρος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της οικονομικής μονάδας έχει χρησιμοποιηθεί κατά τρόπο χρηματοδοτικά ανορθόδοξο για την χρηματοδότηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων.

2) Δείκτης άμεσης ή ειδικής ρευστότητας

Κυκλοφορούν ενεργητικό μείον αποθέματα

Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Ο δείκτης αυτός αποτελεί ένα πιο αυστηρότερο κριτήριο της ρευστότητας της επιχείρησης. Σύμφωνα με αυτή την άποψη, οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης πρέπει να καλύπτονται εξ'ολοκλήρου από τα σχετικά εύκολα ρευστοποιημένα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού, δηλαδή τα ταμιακά διαθέσιμα και τις πραγματικές απαιτήσεις από τους πελάτες.

¹ Μ.Ο. Λαμβάνεται ο μέσος όρος του αντιστοίχου μεγέθους σε κάθε όρο του κλάσματος.

² Τα αριθμητικά σύμβολα είναι ενδεικτικά της τιμής γύρω από τη μονάδα στη οποία κυμαίνεται συνήθως ο αντίστοιχος δείκτης

Ο δείκτης αυτός συνήθως συνίσταται να είναι μεγαλύτερος από τη μονάδα . Θα πρέπει όμως να σημειώσουμε ότι στη περίπτωση που παρατηρήσουμε μεγάλη διαφορά μεταξύ του δείκτη αυτού και του προηγούμενου , αυτή οφείλεται στο ύψος των αποθεμάτων και συνεπώς σ'αυτά θα πρέπει να στραφεί η προσοχή μας . Αντίθετα , μικρή διαφορά μεταξύ των δυο δεικτών , θα πρέπει να μας οδηγήσει στην εξέταση των απαιτήσεων για την εξακρίβωση επισφαλών και άλλων πλασματικών στοιχείων του κυκλοφορούντος .

3) Δείκτης ταμιακής ρευστότητας

ταμιακά διαθέσιμα

ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις

Ο δείκτης αυτός προσδιορίζει την ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της με τα διαθέσιμα της · προσδιορίζει , δηλαδή την ικανότητα να εξοφλεί με μετρητά αυτές για υποχρεώσεις της . Στα ταμιακά διαθέσιμα περιλαμβάνονται και οι καταθέσεις όψεως , τα τοκομερίδια που έληξαν , οι επιταγές και το συνάλλαγμα .

Και σε αυτή τη περίπτωση ο δείκτης συνιστά να είμαι μεγαλύτερος από τη μονάδα.

Οι παραπάνω τρεις δείκτες δίνουν αναμφισβήτητα μια πρώτη ένδειξη του βαθμού ρευστότητας της οικονομικής μονάδας .

Για να καταλήξουμε όμως , σε σαφή και αξιόπιστα συμπεράσματα σχετικά με τη πραγματική κατάσταση ρευστότητας της επιχείρησης , θα πρέπει να εξετάσουμε και να προβούμε σε βαθύτερη ανάλυση των οικονομικών της στοιχείων .

4) Δείκτης μέσης περιόδου είσπραξης των απαιτήσεων

Απαιτήσεις από πελάτες (εισπρακτέοι λογαριασμοί)

Ετήσιες πωλήσεις με πίστωση : 365 ή 360

Ο παραπάνω δείκτης μέτρα τη μέση διάρκεια εξόφληση από τρίτους των απαιτήσεων της επιχείρησης . Ο παρανομαστής απεικονίζει τις κατά μέσο όρο ημερήσιες πωλήσεις με πίστωση .

Στην ουσία ο δείκτης αυτός δείχνει τη μέση χρονική περίοδο που απαιτείται για να είσπραξη η οικονομική μονάδα τις απαιτήσεις της , από την ημέρα πραγματοποίησης των πωλήσεων της με πίστωση .

5) Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας είσπραξης των απαιτήσεων

Ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας είσπραξης των απαιτήσεων (Δ.Κ.Τ.Ε.Α.) είναι ένα άλλο κριτήριο που μας δείχνει το ρυθμό , με τον οποίο οι απαιτήσεις εισπράττονται , δηλαδή μετατρέπονται σε μετρητά .

Ο υπολογισμός του δείκτη αυτού γίνεται ως εξής :

Ετήσιες πωλήσεις με πίστωση

Απαιτήσεις από πελάτες

Αριθμός ημερών του χρόνου

Μέση περίοδος είσπραξης απαιτήσεων

Ο παραπάνω δείκτης είναι αντίστροφος του δείκτη μέσης περιόδου είσπραξης των απαιτήσεων , αλλά και οι δυο αυτοί δείκτες μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως κριτήριο για τη μέτρηση της κυκλοφοριακής ταχύτητας είσπραξης των απαιτήσεων .

6) Δείκτης μέσης περιόδου εξόφλησης των πληρωτέων λογαριασμών

Ο δείκτης αυτός αποτελεί ένα κριτήριο μέτρησης της μέσης διάρκειας εξόφλησης των πληρωτέων λογαριασμών και υπολογίζεται ως εξής :

Πληρωτέοι λογαριασμοί (προμηθευτές+γραμματικά πληρωτέα κ.α.)

Ετήσιες αγορές με πίστωση (+ φόροι + δασμοί)

7) Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας των πληρωτέων λογαριασμών

Ο δείκτης αυτός είναι ένα ακόμη κριτήριο μέτρησης της κυκλοφοριακής ταχύτητας των πληρωτέων λογαριασμών και υπολογίζεται ως εξής :

Ετήσιες αγορές με πίστωση (+ φόροι + δασμοί)

Πληρωτέοι λογαριασμοί (προμηθευτές + γραμμάτια πληρωτέα κ.τ.λ.)

Αριθμός ημερών του χρόνου

Μέση περίοδος εξόφλησης των πληρωτέων λογαριασμών

Οι παρατηρήσεις που παραθέσαμε προηγουμένως για τους αντιστοίχους δείκτες των απαιτήσεων (εισπρακτέων λογαριασμών) , ισχύουν και για τους δείκτες πληρωτέων λογαριασμών .

8) Δείκτης διατήρησης ταμιακής ρευστότητας ή αμυντικού χρόνιου διαστήματος

Ο δείκτης αυτός είναι το πηλίκο των αμέσως ρευστοποιήσιμων στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού προς τις προβλεπόμενες ημερήσιες λειτουργικές δαπάνες (έξοδα για αγορά πρώτων και βοηθητικών υλών , διάφορα έξοδα , αποσβέσεις κ.τ.λ.) και υπολογίζεται ως εξής :

Κυκλοφορούν - αποθέματα

Προβλεπόμενες ημερήσιες λειτουργικές δαπάνες

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι με το δείκτη αυτό , η επιχείρηση προσδιορίζει το χρονικό διάστημα κατά το οποίο μπορεί να καλύπτει τις προβλεπόμενες ημερήσιες της δαπάνες δηλαδή να λειτουργεί με ικανοποιητική ρευστότητα , χωρίς να καταφεύγει στη χρήση εσόδων που προέρχονται από τις κύριες δραστηριότητες της , αλλά με τη ρευστοποίηση μόνο των περισσότερο εύκολα – άνετα ρευστοποιήσιμων στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού της .

Τα όρια του δείκτη αυτού , εξαρτώνται κυρίως από τις καθημερινές ανάγκες και τον τρόπο λειτουργίας κάθε επιχείρησης και λιγότερο από το κλάδο στον οποίο ανήκει η επιχείρηση . Τυχόν εποχικότητα στις πωλήσεις των επιχειρήσεων μπορεί να επηρεάσει το δείκτη .

ΜΕΤΡΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Θα πρέπει να σημειώσουμε ότι τα συνήθη μέτρα , τα οποία θα πρέπει να λάβει η επιχείρηση για τη βελτίωση όλων των δεικτών ρευστότητας , ιδιαίτερα στην περίπτωση που αυτοί δεν κυμαίνονται σε ικανοποιητικά επίπεδα , λόγω επιβράδυνσης του παραγωγικού – συναλλακτικού της κυκλώματος , είναι τα ακόλουθα :

- Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και των αποθεματικών .
- αύξηση του όγκου των πωλήσεων

- Ορθολογική διαχείριση των στοιχείων του κυκλοφορούντος (αποθέματα , αιτήσεις , διαθέσιμα)
- Συμπίεση του κόστους παραγωγής με τη βελτίωση των μεθόδων παραγωγής και την εφαρμογή σύγχρονων και προηγμένων τεχνολογιών .
- Μείωση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων ή μετατροπή μέρους αυτών σε μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις .

ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Οι δείκτες κεφαλαιακής διάρθρωσης και βιωσιμότητας αποτελούν μια ομάδα δεικτών , με τους οποίους μετράται η σχέση μεταξύ περιουσιακών στοιχείων και κεφαλαίων της οικονομικής μονάδας , καθώς και ο βαθμός , με τον οποίο αυτή έχει χρηματοδοτηθεί με δανειακά κεφαλαία για να την ανάπτυξης της . Με τους δείκτες αυτούς διερευνάται η οικονομική κατάσταση της οικονομικής μονάδας σε μακροχρόνια βάση .

Με τον όρο διάρθρωση των κεφαλαίων μιας οικονομικής μονάδας εννοούμε το ύψος , τις πηγές και τις μορφές κεφαλαίων που χρησιμοποιεί η επιχείρηση για τη χρηματοδότηση των περιουσιακών της στοιχείων .

Τα δανειακά κεφαλαία των επιχειρήσεων μπορεί να έχουν τη μορφή των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων , τη μορφή των μεσοπρόθεσμων υποχρεώσεων και τη μορφή των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων . Τα δάνεια αυτά εξασφαλίζονται είτε με την εγγραφή υποθήκης ή προσημείωσης , είτε με άλλες μορφές καλυμμάτων , όπως ενεχυρίαση αξιόγραφων , επιταγών , γραμμάτων ή συναλλαγματικών , φορτωτικών , εμπορευμάτων κ.α.

Η επιχείρηση οφείλει να είναι συνεπής ως προς τις υποχρεώσεις της και να αποπληρώνει τα δάνεια της σε τακτά χρονικά διαστήματα , ανεξάρτητα από την οικονομική της κατάσταση , ώστε να διατηρεί την αξιοπιστία και την φερεγγυότητα της και να διασφαλίζει σε ικανοποιητικό βαθμό τη δανειοληπτική της ικανότητα .

Είναι προφανές ότι όσο μεγαλύτερη είναι η αναλογία των ξένων κεφαλαίων στο σύνολο των κεφαλαίων μιας οικονομικής μονάδας , τόσο μεγαλύτερες είναι και οι επιβαρύνσεις αυτής σε πάγια έξοδα (χρηματοοικονομικές δαπάνες , τόκους , τοκοπρομήθειες , ασφάλιστρα , έξοδα φακέλων κ.τ.λ.). Εξάλλου , σε μια τέτοια περίπτωση , η μείωση των κερδών μιας οικονομικής μονάδας , λόγω κάμψης της οικονομικής δραστηριότητας , μπορεί να οδηγήσει σε φαύλο κύκλο νέων δανειοδοτήσεων για την κάλυψη των τοκοχρεολυτικών της δόσεων , με αποτέλεσμα να βρεθεί αυτή σε δυσμενέστερη θέση , τόσο ως προς τη σχέση ίδιων και ξένων κεφαλαίων , όσο και ως προς την επιβάρυνση των λογαριασμών εκμετάλλευσης και αποτελεσμάτων χρήσης .

Θα πρέπει , ακόμη , να σημειωθεί ότι η βέλτιστη κεφαλαιακή διάρθρωση μιας οικονομικής μονάδας είναι εκείνη , κατά την οποία υπάρχει εξισορρόπηση μεταξύ του αναλαμβανόμενου επιχειρηματικού ρίσκου και της απόδοσης , η οποία μεγιστοποιεί την αξία των μετοχών της , ενώ συγχρόνως ελαχιστοποιεί το κόστος των επενδεδυμένων κεφαλαίων της .

Η επιχειρηματικές αποφάσεις , τέλος , αναφορικά με την κεφαλαιακή διάρθρωση της επιχείρησης , κυρίως συνδέονται :

A) με το βαθμό επικινδυνότητας των τοποθετήσεων σε συγκεκριμένες επενδυτικές επιλογές

Β) με τα επενδυτικά κίνητρα και τις πάσης φύσεως οικονομικές παροχές (επχορηγήσεις, επιδοτήσεις επιτοκίων, φορολογικές ελαφρύνσεις, αυξημένες αποσβέσεις κ.α.)

Γ) με τη πιστοληπτική ικανότητα της οικονομικής μονάδας

Δ) με την γενικότερη στρατηγική της οικονομικής μονάδας κ.α.
Στην κατηγορία των δεικτών κεφαλαιακής διάρθρωσης και βιωσιμότητας θα εξετάσουμε τους παρακάτω δείκτες :

1) Δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης

Ο δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης (Δ.Σ.Δ.Ε.) δείχνει το μέρος εκείνο (ποσοστό) των συνολικά επενδεδυμένων κεφαλαίων σε στοιχεία του ενεργητικού, τα οποία προήλθαν από τους πιστωτές της οικονομικής μονάδας, δηλαδή δείχνει το ποσοστό του συνόλου του ενεργητικού, πάνω στο οποίο οι πιστωτές έχουν οποιασδήποτε μορφής απαιτήσεις, η ακόμα δείχνει το ποσοστό των ξένων κεφαλαίων στο σύνολο των κεφαλαίων της οικονομικής μονάδας.

Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται διαιρώντας το σύνολο των δανειακών υποχρεώσεων, δηλαδή το σύνολο των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων (συμπεριλαμβανόμενων και των ομολόγων κ.τ.λ.), με το σύνολο του ενεργητικού ή το σύνολο των επενδεδυμένων κεφαλαίων :

$$\frac{\text{Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων} \\ (\text{σύνολο χρέους})}{\text{Σύνολο ενεργητικού} \\ (\text{σύνολο επενδεδυμένων κεφαλαίων})} \times 100$$

Από πλευράς πιστωτών της οικονομικής μονάδας, όσο χαμηλότερος είναι ο δείκτης αυτός τόσο μεγαλύτερη είναι η εξασφάλιση τους έναντι ζημιών που τυχόν θα υποστούν σε περίπτωση αποτυχίας της και ρευστοποίησης των στοιχείων του ενεργητικού της.

Όταν ο δείκτης αυτός βρίσκεται σε υψηλό επίπεδο, πράγμα που σημαίνει ότι τα δανειακά κεφαλαία αποτελούν ένα μεγάλο μέρος των συνολικών επενδεδυμένων κεφαλαίων, υπάρχει κίνδυνος οι ιδιοκτήτες της οικονομικής μονάδας να παρασυρθούν και να προβούν σε μη ορθολογικές επενδυτικές δραστηριότητες, οι οποίες πιθανόν να προξενίσουν ζημίες στην οικονομική μονάδα.

Στην περίπτωση αυτή, η συμμετοχή των ιδιοκτητών της οικονομικής μονάδας στις ζημίες αυτές, θα είναι σχετικά πολύ μικρή, επειδή τα ίδια κεφαλαία αποτελούν ένα πολύ μικρό μέρος των συνολικών επενδεδυμένων κεφαλαίων.

Αντίθετα, η συμμετοχή των πιστωτών της οικονομικής μονάδας στις πραγματοποιηθείσες ζημίες θα είναι σημαντική, καθώς και τα δανειακά κεφαλαία αποτελούν ένα σημαντικό μέρος των συνολικών επενδεδυμένων κεφαλαίων.

Στην περίπτωση, όμως, που οι επενδυτικές δραστηριότητες της οικονομικής μονάδας αποβούν κερδοφόρες τότε η απόδοση των ίδιων κεφαλαίων (κέρδη / ίδια κεφαλαία) θα είναι σημαντικά υψηλή, διότι ο παρανομαστής (ίδια κεφαλαία) θα

είναι σημαντικά χαμηλότερος σε σχέση με το σύνολο των επενδεδυμένων κεφαλαίων.

Στην χρηματοοικονομική ανάλυση, παράλληλα με το δείκτη συνολικής δανειακής επιβάρυνσης, χρησιμοποιείται και ο δείκτης καθαρής θέσης προς υποχρεώσεις ο οποίος απεικονίζεται ως :

Σύνολο ίδιων κεφαλαίων

Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων

Ο δείκτης αυτός προσδιορίζει τη σχέση των ίδιων κεφαλαίων της οικονομικής μονάδας με τις δανειακές υποχρεώσεις .

Στην περίπτωση αυτή συνίσταται η σχέση 1:1, δηλαδή τα ίδια κεφαλαία της να είναι, τουλάχιστον, ίσα προς τα ξένα (δανειακά) κεφαλαία .

Επιπλέον, το ορθολογικό όριο της δανειακής επιβάρυνσης εξαρτάται από διάφορους παράγοντες όπως π.χ. :

- Τον κλάδο, στον οποίο ανήκει η οικονομική μονάδα
- Την κυκλοφοριακή ταχύτητα (ρυθμό) ανανέωσης των αποθεμάτων
- Την κυκλοφοριακή ταχύτητα των κεφαλαίων
- Την ανταγωνιστική θέση της οικονομικής θέσης της επιχείρησης στην αγορά
- Την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της επιχείρησης
- Τον βαθμό αξιοποίησης των επενδεδυμένων κεφαλαίων .

Στη συγκεκριμένη περίπτωση πιο σημαντικός είναι ο τελευταίος παράγοντας δηλαδή ο βαθμός αξιοποίησης των επενδεδυμένων κεφαλαίων και ιδιαίτερα των ξένων (δανειακών) .

Εάν τα δανειακά κεφαλαία επενδύονται σε παραγωγικές και κερδοφόρες δραστηριότητες και δημιουργούν ικανοποιητική αύξηση των κερδών της οικονομικής μονάδας και εφόσον η εξυπηρέτηση των δανείων αυτών δηλαδή, η πληρωμή των τοκοχρεολυσίων, γίνεται κανονικά και χωρίς καμία καθυστέρηση, τότε μια σχετικά μεγάλη αύξηση των ξένων κεφαλαίων, σε σχέση με τα συνολικά επενδεδυμένα ή τα ίδια κεφαλαία της οικονομικής μονάδας, δε εγκυμονεί κινδύνους, ούτε για τους ιδιοκτήτες της, ούτε και για τους πιστωτές (χρηματοδότες) της .

Καταλήγουμε, έτσι, στο συμπέρασμα ότι : η αποδοτικότητα των επενδεδυμένων κεφαλαίων εφόσον έχει διαρκή χαρακτήρα και δεν είναι παροδική, είναι ο καλύτερος εγγυητής για την κάλυψη και κανονική πληρωμή των χρηματοοικονομικών εξόδων (τόκοι και συναφή έξοδα), καθώς και των χρεολυσίων των δανειακών κεφαλαίων .

Συνεπώς, ο βαθμός κάλυψης των χρηματοοικονομικών εξόδων από τα πραγματοποιηθέντα κέρδη της οικονομικής μονάδας, δηλαδή ο δείκτης (κέρδη / χρηματοοικονομικά έξοδα), (τον οποίο εξετάζουμε αμέσως παρακάτω), είναι ο καλύτερος από τους προαναφερθέντες δείκτες δανειακής επιβάρυνσης . Εντούτοις, όλοι οι δείκτες δανειακής επιβάρυνσης είναι χρήσιμοι διότι, όπως προαναφέραμε, μας προειδοποιούν για τους ενδεχόμενους κινδύνους που εγκυμονεί η υπερβολική χρηματοδότηση με ξένα κεφαλαία, σε σχέση με το σύνολο των επενδεδυμένων κεφαλαίων ή σε σχέση με τα ίδια κεφαλαία της επιχείρησης, σε

καιρούς κακής οικονομικής συγκυρίας ή σε απρόβλεπτους δυσμενείς παράγοντες . Τέλος , εκτός από την επιχείρηση , οι εν λόγω δείκτες ενδιαφέρουν και τους πιστωτές της , οι οποίοι , μέσω αυτών , μετράνε τον κίνδυνο που διατρέχουν , τα τοποθετημένα κεφάλαια τους μέσα στην επιχείρηση .

2) Δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών δαπανών

Ο βαθμός κάλυψης των χρηματοοικονομικών δαπανών υπολογίζεται διαιρώντας τα κέρδη προ τόκων και φορών (τα κέρδη εκμετάλλευσης) με τις χρηματοοικονομικές δαπάνες (τόκοι , προμήθειες τραπεζών και συναφή έξοδα).

Κέρδη προ τόκων και φορών (κέρδη εκμεταλλεύσεις)

Χρηματοοικονομικές δαπάνες

Ο δείκτης αυτός είναι ένα κριτήριο που προσδιορίζει το βαθμό , στον οποίο μπορούν να μειωθούν τα κέρδη της επιχείρησης , χωρίς αυτή να βρεθεί σε οικονομικό αδιέξοδο , λόγω αδυναμίας κάλυψης των χρηματοοικονομικών δαπανών της .

Η αδυναμία αυτή μπορεί να έχει σοβαρές δυσμενείς οικονομικές συνέπειες για την επιχείρηση διότι υπάρχει ο κίνδυνος αυτή να οδηγηθεί ακόμη και σε πτώχευση , σε περίπτωση που οι πιστωτές της ακολουθήσουν την δικαστική οδό .

Μολονότι , ο δείκτης αυτός λαμβάνεται λιγότερο υπόψη , σε σχέση με το δείκτη δανειακής επιβάρυνσης , κατά τη χρηματοοικονομική ανάλυση των στοιχείων της οικονομικής μονάδας , εντούτοις είναι περισσότερο χρήσιμος διότι μέτρα απευθείας την ικανότητα της επιχείρησης να εξυπηρετεί τα μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα δανειακά κεφάλαια , αντί να μέτρα απλώς το σχετικό ύψος των υποχρεώσεων αυτών, όπως κάνει ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης .

Μια επιχείρηση θα μπορούσε να έχει ένα σχετικά μεγάλο ύψος δανείων , χωρίς αυτό να της δημιουργήσει κανένα πρόβλημα , εφόσον :

- Τα πραγματοποιηθέντα κέρδη της επιχείρησης είναι ικανοποιητικά και επαρκούν για την κάλυψη των χρηματοοικονομικών δαπανών των δανειακών κεφαλαίων και
- Τα επιτόκια είναι σχετικά χαμηλά .

3) Δείκτης βαθμού κάλυψης πάγιων με κεφάλαια μακράς διάρκειας

Ο δείκτης αυτός μας δείχνει σε πιο βαθμό τα καθαρά πάγια περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης καλύπτονται από κεφάλαια μέσης και μακράς διάρκειας , δηλαδή ίδια κεφάλαια και ξένες μεσομακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Η αριθμητική σχέση που εκφράζει το συγκεκριμένο δείκτη έχει ως εξής :

Ίδια κεφάλαια + μεσομακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Καθαρή αξία ακιν / σεων

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης είναι αναγκαίο να καλύπτονται σε μόνιμη βάση από κεφάλαια μέσης και μακράς διάρκειας . Έτσι, όσο μεγαλύτερος της μονάδας είναι ο δείκτης , τόσο ορθολογικότερη είναι προφανώς και η κεφαλαιακή συγκρότηση της επιχείρησης .

Ο εν λόγω δείκτης μας δείχνει την ύπαρξη ή όχι μόνιμου κεφαλαίου κίνησης , αφού ισχύει η σχέση :

Κεφάλαια μέσης και μακράς διάρκειας – πάγια = κυκλοφορούν – βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις = μόνιμο κεφάλαιο κίνησης .

Όταν ο δείκτης εμφανίζεται μικρότερος της μονάδας σημαίνει για την επιχείρηση ανυπαρξία μόνιμου κεφαλαίου κίνησης καθώς και ότι μέρος των πάγιων περιουσιακών της στοιχείων καλύπτεται από βραχυπρόθεσμο δανεισμό , πράγμα που αντίκειται στη βασική αρχή και φιλοσοφία της ορθολογικής κεφαλαιακής συγκρότησης των επιχειρήσεων .

4) Δείκτης βαθμού κάλυψης κυκλοφορούντος ενεργητικού με μόνιμο κεφάλαιο κίνησης

Ο εν λόγω δείκτης μας δείχνει το ποσοστό του κυκλοφορούντος ενεργητικού, το οποίο καλύπτεται από μόνιμο κεφάλαιο κίνησης (Μ.Κ.Κ.) ή διαφορετικά , μπορούμε να πούμε ότι η συγκεκριμένη σχέση εκφράζει το ποσοστό του μόνιμου κεφαλαίου κίνησης πάνω στα κυκλοφοριακά στοιχεία της επιχείρησης (αποθέματα , απαιτήσεις και διαθέσιμα) .

Ο προσδιορισμός του δείκτη αυτού έχει ως εξής :

Μ.Κ.Κ. (κυκλοφορούν – βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις)

X 100

Σύνολο κυκλοφορούντος

Ο παραπάνω δείκτης , εκτός από την επάρκεια της επιχείρησης σε μόνιμο κεφάλαιο κίνησης , μας δείχνει και το βαθμό , στον οποίο τα κεφάλαια μέσης και μακράς διάρκειας καλύπτουν τα πάγια περιουσιακά της στοιχεία , αφού όταν τα πάγια υπερκαλύπτονται από κεφάλαια μέσης και μακράς διάρκειας (ίδια και δανειακά) , τότε και τα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία καλύπτουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις με αυτό το επιπλέον πόσο. Υφίσταται , δηλαδή , μόνιμο κεφάλαιο κίνησης , το οποίο είναι απαραίτητο για την χρηματοδότηση ορισμένων στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού (π.χ. αποθέματα ασφάλειας , πιστωτικά ανοίγματα προς την πελατεία κ.α.) που από τη φύση τους παρουσιάζουν βραδεία κυκλοφορία , υπαγόμενα έτσι με τα πάγια περιουσιακά στοιχεία στην ίδια κατηγορία , τα οποία , λόγω του ειδικού τους χαρακτήρα εξυπηρετούνται από κεφάλαια μακράς διάρκειας .

Το ύψος του αναγκαίου μόνιμου κεφαλαίου κίνησης εξαρτάται , κατά περίπτωση από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε επιχείρησης και υπολογίζεται με ειδικές τεχνικές . Στην περίπτωση αυτή ο επιχειρηματίας καταρτίζει την κατάσταση των υποχρεώσεων για πληρωμή κατά τον προσεχή μήνα ή δεκαπενθήμερο .

Έτσι , καταχωρούνται , κατά χρονολογική σειρά πληρωμής τους , οι εξής κατηγορίες υποχρεώσεων :

- Κάλυψη τραπεζικών επιταγών συμπεριλαμβανόμενου και των μεταχρονολογούμενων επιταγών .
- Συναλλαγματικές και γραμμάτια πληρωτέα .
- Έξοδα λειτουργίας της επιχείρησης (μισθοί , εργατικά , ενέργεια και άλλα γενικά έξοδα για φωτισμό και ύδρευση) .
- Υποχρεώσεις προς το δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμία (φόροι , τέλη , εισφορές) .
- Υποχρεώσεις προς τους προμηθευτές .
- Υποχρεώσεις προς λοιπούς συναλλασσόμενους (συνεργάτες κ.τ.λ.) .

Στην περίπτωση που η επιχείρηση αντιμετωπίζει ταμιακή στενότητα , τότε η προτεραιότητα εξόφλησης των υποχρεώσεων που είναι ληξιπρόθεσμες την ίδια ημέρα , προσδιορίζεται , είτε από το πόσο αναγκαία για την ομαλή λειτουργία της επιχείρησης κρίνεται η εξόφληση τους , είτε από για οικονομικές επιπτώσεις (ποινικές ρήτρες , πρόστιμα , προσαυξήσεις) που συνεπάγεται η μη εκπλήρωσης της υποχρέωσης .

Κατά την κατάρτιση του ταμιακού προγράμματος της επιχείρησης γίνεται προσπάθεια ώστε οι προβλεπόμενες εισπράξεις και οι προβλεπόμενες πληρωμές να συμβαδίζουν χρονικά με την υποπρογραμματισμό περίοδο .

5) Δείκτης κάλυψης σταθερών δαπανών

Ο δείκτης αυτός αποτελεί ένα γενικό κριτήριο που δείχνει το βαθμό κάλυψης των σταθερών δαπανών της επιχείρησης από τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και υπολογίζεται ως εξής :

Διαθέσιμα κέρδη για την κάλυψη σταθερών δαπανών

Σταθερές δαπάνες

6) Δείκτης ολικής κάλυψης

Ο δείκτης αυτός αποτελεί ένα γενικό μέτρο της ικανότητας της επιχείρησης να εξυπηρετεί με τα πραγματοποιηθέντα προ τόκων και φορών κέρδη (κέρδη εκμετάλλευσης) , τόσο τις χρηματοοικονομικές δαπάνες των δανείων όσο και τα χρεολύσια , δηλαδή την τμηματική επιστροφή των δανειακών κεφαλαίων .

Επειδή η καταβολή των χρεολυσίων γίνεται μετά την πληρωμή των φορών , ενώ η πληρωμή των τόκων γίνεται πριν την πληρωμή των φορών , πρέπει να γίνεται η

σχετική προσαρμογή του δείκτη με το φορολογικό συντελεστή που ισχύει τη κάθε φορά .

Επομένως , ο δείκτης ολικής κάλυψης έχει ως εξής :

Κέρδη προ τόκων και φορών (κέρδη εκμεταλλεύσεις)

Τόκοι και χρεολυσία [$1 / (1-\varphi)]$

Όπου φ είναι ο εκάστοτε ισχύον φορολογικός συντελεστής .

7) Δείκτης μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων προς ίδια κεφαλαία

Ο δείκτης αυτός είναι το μέτρο του ποσοστού συμμετοχής των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων (μακροπρόθεσμων δανείων) στη διάρθρωση των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας και υπολογίζεται ως εξής :

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις (μακροπρόθεσμα δάνεια)

X 100

Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (καθαρή θέση)

8) Δείκτης ξένων προς ίδια κεφαλαία

Ο δείκτης αυτός δείχνει την αναλογία των ξένων κεφαλαίων (βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις) προς τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης και υπολογίζεται ως εξής :

Σύνολο μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων κεφαλαίων

Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (καθαρή θέση)

Ο δείκτης αυτός απεικονίζει το βαθμός της οικονομικής αντάρκειας της επιχείρησης .

9) Δείκτης βαθμού παγιοποίησης περιούσιας

Ο δείκτης αυτός παρέχει πληροφορίες για το ποσοστό των καθαρών πάγιων πάνω στο συνολικό ενεργητικό μιας επιχείρησης . Έτσι η σχέση έχει ως εξής :

Πρέπει να τονιστεί ότι ο δείκτης αυτός εξετάζεται ιστορικά (διαχρονικά) πάνω στα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης για τη διερεύνηση της εξέλιξης των πάγιων στοιχείων της ή συγκριτικά με αντιστοίχους δείκτες ομοειδών επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου , εντός μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου , ή με τα οικονομικά στοιχεία πρότυπων οικονομικών μονάδων του κλάδου . Έτσι , όσος μεγαλύτερος γίνεται ο δείκτης αυτός , τόσο υψηλότερες είναι οι σταθερές και μεταβλητές δαπάνες των επενδεδυμένων σε πάγια κεφαλαίων

(αποσβέσεις , τόκοι , διάφορες χρηματοοικονομικές δαπάνες) .

Συνεπώς , οι επιχειρήσεις με υψηλή παγιοποίηση πρέπει συνεχώς να επιδιώκουν την ανεύρεση τρόπων για την συνεχή αύξηση του κύκλου εργασιών τους (αναζήτηση νέων αγορών , νέων προϊόντων , κ.α.) , με αντίστοιχη συμπίεση του κόστους παραγωγής τους (ορθολογικότερη διαχείριση των πόρων , εφαρμογή σύγχρονων και προηγμένων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία κ.α.) . Θα πρέπει να σημειωθεί ότι από το σύνολο του ενεργητικού , θα πρέπει να αφαιρούνται , κατά τον υπολογισμό του δείκτη οι συμμετοχές της επιχείρησης , όταν επιθυμούμε ο δείκτης να παρουσιάζει το βαθμό παγιοποίησης της περιούσιας μέσα στην ίδια την επιχείρηση και όχι σε μετοχικά κεφάλαια άλλων επιχειρήσεων .

ΜΕΤΡΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Τα πιο αναγκαία μέτρα τα οποία θα πρέπει να λάβει η διοίκηση μιας επιχείρησης για την βελτίωση των δεικτών κεφαλαιακής διάρθρωσης και βιωσιμότητας είναι τα εξής :

- Αύξηση των ίδιων κεφαλαίων (μετοχικού κεφαλαίου , αποθεματικών κεφαλαίων , κερδών εις νέων , καταθέσεων μετοχών) .
- Βελτίωση της σχέσης μεταξύ μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων υπέρ των πρώτων .
- Μείωση των υποχρεώσεων βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα .
- Αύξηση του κύκλου εργασιών .
- Μείωση του κόστους εκμετάλλευσης (κόστος πωληθέντων και κόστος των λοιπών αποτελεσματικών λογαριασμών)
- Βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων και αποθεματοποίηση σημαντικού μέρους των σημαντικών κερδών (αυτοχρηματοδότηση) .
- Βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικής ικανότητας της επιχείρησης με την εφαρμογή σύγχρονων και προηγμένων τεχνολογιών στη παραγωγική διαδικασία κ.α.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Οι δείκτες που μέχρι τώρα εξετάσαμε αφορούν τον τρόπο δραστηριοποίησης και λειτουργίας της επιχείρησης . Οι δείκτες αυτοί , μετά από προσεκτική διερεύνηση και ερμηνεία , μας παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες και ενδιαφέροντα στοιχεία για τον τρόπο αξιοποίησης των διαθέσιμων κεφαλαιακών πόρων .

Οι δείκτες αποδοτικότητας αποτελούν σημαντικά κριτήρια , βάση των οποίων εξάγουμε συνολικά συμπεράσματα για την αποτελεσματική ή όχι άσκηση της διοίκησης , όπως αυτή κρίνεται από το αποτέλεσμα με βάση το επίπεδο των κερδών της , την αποτελεσματική αξιοποίηση των κεφαλαίων της και την απόδοση των βασικών δραστηριοτήτων της .

Οι δείκτες αυτοί αναλύονται και ερμηνεύονται διαχρονικά , βάση των οικονομικών στοιχείων της επιχείρησης για μια συγκεκριμένη περίοδο ή τους ερμηνεύουμε συγκριτικά με τους αντιστοίχους δείκτες του κλάδου ή άλλων ανταγωνιστικών επιχειρήσεων για την ίδια χρονική περίοδο .

Στην περίπτωση όμως αυτή που εξετάζουμε για τους Ο.Τ.Α. η ομάδα αυτή των αριθμοδεικτών δεν έχει κανένα νόημα να χρησιμοποιηθεί εφόσον οι έννοιες του κέρδους και των πωλήσεων δεν υφίστανται στα οικονομικά τους .

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΞΟΔΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Ύστερα λοιπόν από την εξέταση των δεικτών της αποδοτικότητας , θα μπορούσαμε να εξετάσουμε και τους δείκτες εξόδων λειτουργίας της οικονομικής μονάδας ως συμπλήρωμα . Οι δείκτες των εξόδων δείχνουν τη συγκριτική επίδοση μιας μονάδας στον έλεγχο των βασικών εξόδων λειτουργίας της από την μια πλευρά ενώ παράλληλα απεικονίζουν την αποτελεσματικότητα των αρμόδιων τμημάτων και υπεύθυνων αυτών . Και σε αυτή τη περίπτωση η συσχέτιση κάθε εξόδου γίνεται πρώτα με το κρίσιμο μέγεθος των πωλήσεων και από εκεί μεταξύ τους ή και χωριστά το καθένα στη διαχρονική πορεία τους αλλά και στη σύγκριση του με τα αντίστοιχα πρότυπα του κλάδου .

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν και οι παρακάτω δείκτες :

1) Δείκτης κόστους εκμετάλλευσης

Η αριθμητική σχέση που εκφράζει το δείκτη αυτό προκύπτει ύστερα από πρόσθεση του κόστους πωληθέντων και των εξόδων διοίκησης , ερευνάς , διάθεσης και χρηματοοικονομικών , όπως εμφανίζονται στη κατάσταση των αποτελεσμάτων χρήσεως δια τις καθαρές πωλήσεις . Κανονικά δεν συμπεριλαμβάνονται στον αριθμητή τα έξοδα και οι ζημίες από πράξεις και την αποτίμηση των χρεογράφων αφού δεν συμπεριλαμβάνονται και τα έσοδα τους στον παρανομαστή .

Χρησιμοποιείται στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της οικονομικής μονάδας για να ελέγξει το κόστος εκμετάλλευσης σε ποσοστό τέτοιο που να αφήνει ικανό περιθώριο για την δημιουργία κερδοφόρας εκμεταλλεύσεις ύστερα την κάλυψη έκτακτων και ανόργανων εξόδων . Μια ανησυχητική διαχρονική εξέλιξη του δείκτη

επιβάλλει την ανάλυση των επιμέρους εξόδων σε σχέση με τις πωλήσεις αλλά και μεταξύ τους για τον εντοπισμό των εξόδων εκείνων που έχουν ξεφύγει από τον έλεγχο ή δεν μπορούν να ελέγχουν αποτελεσματικά . Χρήσιμη επίσης είναι και η κλαδική σύγκριση του δείκτη³ καθώς και των δεικτών των επιμέρους εξόδων . Ο δείκτης είναι σαφής ένδειξη της επικερδότητας της επιχείρησης αφού αποτελεί το ποσοστό κόστους της εκμεταλλεύσεις .

Κόστος πωληθέντων + οργανικά έξοδα

Καθαρές πωλήσεις

Η σχέση αυτή εκφράζει τη σχέση του συνολικού κόστους εκμετάλλευσης (πλην έκτακτων και ανόργανων εξόδων και εσόδων) με τις καθαρές πωλήσεις και εκφράζει το ποσοστό των καθαρών πωλήσεων που απορροφάται από το συνολικό κόστος εκμετάλλευσης .

2) Δείκτης εξόδων λειτουργίας

Ο δείκτης αυτός απεικονίζεται στο παρακάτω κλάσμα:

Λειτουργικά έξοδα

Πωλήσεις καθαρές

Το παρόν πηλίκο δείχνει τη σχέση των εξόδων λειτουργίας της επιχείρησης προς τις πωλήσεις της χρήσης . Ως λειτουργικά έξοδα αποτελούν τα έξοδα διοίκησης , ερευνάς , διάθεσης και χρηματοοικονομικά από την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης . Και σε αυτή την περίπτωση δεν συμπεριλαμβάνονται τα έξοδα και οι ζημιές από πράξεις και την αποτίμηση των χρεογράφων .

Χρησιμοποιείται κυρίως στην παρακολούθηση της τάσης διαχρονικά των εξόδων λειτουργίας καθώς και των επιμέρους εξόδων της ομάδας αυτής για τη διάγνωση γενικότερων αρνητικών εξελίξεων στη λειτουργία της επιχείρησης καθώς και για την πρόβλεψη και πρόληψη αυτών . Επίσης , χρησιμοποιείται και για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των αντιστοιχών τμημάτων που δημιουργούν τα διάφορα έξοδα . Τα όρια του δείκτη πρέπει να είναι μικρότερα της μονάδας σύμφωνα βέβαια με τα πλαίσια του κλάδου .

³ συγγενής δείκτης είναι ο δείκτης περιθωρίου εκμετάλλευσης , μικτού κέρδους . Τα όρια του πρέπει να είναι μικρότερα του 1.

3) Δείκτης δαπανών συντήρησης και επισκευών

Έξοδα συντήρησης και επισκευών

Πάγια προ αποσβέσεων

Η σχέση αυτή δείχνει τη σχέση των εξόδων συντήρησης και επισκευών προς την αρχική αξία αυτών των πάγιων . Τα έξοδα συντήρησης και επισκευών υπολογίζονται από τα βιβλία της επιχείρησης αφού δεν εμφανίζονται ξεχωριστά στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης ενώ η αξία πάγιων προ αποσβέσεων υπολογίζονται από τον ισολογισμό .

Ο δείκτης αυτός χρησιμεύει στον προσδιορισμό της πολιτικής που ακολουθεί η διοίκηση της επιχείρησης αναφορικά με το πάγιο εξοπλισμό της μονάδας αλλά και στην ποιότητα των αντιστοιχών πάγιων .

Τα όρια του ανωτέρω δείκτη θα πρέπει να είναι μικρότερα της μονάδος λαμβάνοντας υπόψη τόσο τον κλάδο στον οποίο ανήκει όσο και την ηλικία ή την τεχνολογία των πάγιων . Γι ' αυτό η σύγκριση του δείκτη με άλλων ομοειδών επιχειρήσεων θα πρέπει να γίνεται σε συνδιασμό με το δείκτη παλαιότητας πάγιων .

4) Δείκτης μέσης αμοιβής προσωπικού

Ετήσιες αμοιβές προσωπικού

Αριθμός προσωπικού

Η σχέση αυτή δείχνει το ύψος του μέσου όρου της αμοιβής του προσωπικού κατά άτομα μέσα στη χρήση . Οι ετήσιες αμοιβές του προσωπικού υπολογίζονται στα βιβλία της επιχείρησης ή το προσάρτημα , στην καλύτερη περίπτωση , αφού οι αμοιβές προσωπικού συνήθως δεν εμφανίζονται ξεχωριστά αυτήν κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης .

Χρησιμεύει στην παρακολούθηση της τάσης διαχρονικά των αμοιβών του προσωπικού για την πρόβλεψη αυτών αλλά και για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των αντιστοιχών τμημάτων που απασχολούν προσωπικό καθώς και στον προσδιορισμό της πολιτικής που ακολουθεί η διοίκηση της επιχείρησης έναντι του προσωπικού . Σε σύγκριση με άλλες ομοειδής επιχειρήσεις μπορεί να αποτελεί μια ένδειξη της ποιότητας του προσωπικού που απασχολείται στην επιχείρηση . Όσο πιο υψηλή είναι η μέση αμοιβή ενός υπάλληλου τόσο καλύτερη πρέπει να είναι η ποιότητα των προσφερομένων υπηρεσιών του για να δικαιολογεί υψηλή , σχετικά , αμοιβή και αντιστρόφως .

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ (ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ) ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ

Πρέπει να σημειώσουμε ότι κατά τον υπολογισμό και τη χρήση των αριθμοδεικτών για την εκτίμηση της χρηματοοικονομικής κατάστασης μιας επιχείρησης παρουσιάζονται ορισμένα προβλήματα , τα κυριότερα από τα οποία είναι:

A) προβλήματα που προέρχονται από τη καθυστέρηση του υπολογισμού των δεικτών .

Σε περίπτωση που υπάρχει καθυστέρηση στον υπολογισμό των οικονομικών καταστάσεων , δηλαδή των αποτελεσμάτων χρήσης και του ισολογισμού μιας επιχείρησης , θα υπάρχει καθυστέρηση και στον υπολογισμό των χρηματοοικονομικών δεικτών ,εφόσον βασίζεται στις οικονομικές αυτές καταστάσεις.

Μια τέτοια καθυστέρηση μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες για την επιχείρηση και ιδιαίτερα για εκείνη που αντιμετωπίζει χρηματοοικονομικά προβλήματα , διότι μια έγκαιρη διαπίστωση θα βοηθήσει στο να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση τους .

B) Προβλήματα που προέρχονται από την αμφισβήτηση ως προς τις λογιστικές μεθόδους και πρακτικές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό ορισμένων λογαριασμών της επιχειρήσεις .

Παρ'όλο που η λογιστική αναπτύχθηκε εδώ και ορισμένους αιώνες , εντούτοις , για ορισμένα θέματα , όπως για τις λογιστικές μεθόδους αποτίμησης των αποθεμάτων, τις μεθόδους υπολογισμού των αποσβέσεων κ.λ.π. , υπάρχουν μέχρι σήμερα αμφισβητήσεις , καθώς δεν έχουν αναπτυχθεί ενιαίοι τρόποι αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών .

Συγκεκριμένα , δυο επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν διαφορετικές μεθόδους υπολογισμού των αποσβέσεων ή αποτίμησης των αποθεμάτων .

Στα προβλήματα αυτά , προστίθενται και εκείνα που προέρχονται από τη διαχρονική μεταβολή της αξίας του χρήματος , δηλαδή τα προβλήματα του πληθωρισμού (π.χ. μέθοδοι αναπροσαρμογής των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης).

Σημειώνουμε ότι ορισμένες επιχειρήσεις που βρίσκονται σε δυσμενή χρηματοοικονομική κατάσταση , εκμεταλλεύονται τις δυσκολίες αυτές και είναι σε θέση , με μεγάλη ευκολία και με διάφορα λογιστικά τεχνάσματα , να παραποιήσουν και να ωραιοποιήσουν λογαριασμούς της επιχείρησης και έτσι να παρουσιάζουν μια τελείως διαφορετική εικόνα της χρηματοοικονομικής κατάστασης ή της απόδοσης της δραστηριότητας των διάφορων τμημάτων – τομέων της , από ο,τι είναι στην πραγματικότητα .

Συνεπώς , ένας εξωτερικός χρηματοοικονομικός αναλυτής , ο οποίος δεν έχει πρόσβαση στα εσωτερικά στοιχεία της επιχείρησης , αλλά εξαναγκάζεται , εκ των

πραγμάτων , για τον υπολογισμό των χρηματοοικονομικών δεικτών να χρησιμοποιήσει τα στοιχεία που αναφέρονται στις δημοσιευόμενες λογιστικές καταστάσεις , δηλαδή τα αποτελέσματα χρήσης και ισολογισμού , δεν μπορεί να είναι βέβαιος ότι τα στοιχεία αυτά είναι ορθά και συνεπώς , δεν μπορεί να βασίζεται στο ότι οι δείκτες που υπολογίζονται βάσει των στοιχείων αυτών , είναι ορθοί . Απαιτείται , επομένως προσεκτική και σε βάθος ανάλυση των χρηματοοικονομικών δεικτών προτού βγάλουμε συμπεράσματα για την χρηματοοικονομική κατάσταση και γενικότερα , την απόδοση των δραστηριοτήτων των διάφορων τμημάτων –τομέων της επιχείρησης.

Γ) Προβλήματα που ανακύπτουν κατά την ερμηνεία των χρηματοοικονομικών δεικτών .

Όπως αναφέραμε πολλές φορές , ένας μεμονωμένος δείκτης όχι μόνο δεν αποδίδει συνολικά και ορθά την πραγματικότητα αλλά μερικές φορές μπορεί να μας οδηγήσει ακομη και σε εσφαλμένα συμπεράσματα σχετικά με τη κατάσταση της επιχείρησης .

Για το λόγο αυτό , χρειάζεται να γίνει σύγκριση ενός συγκεκριμένου δείκτη με άλλους δείκτες της ίδιας επιχείρησης ή με τους αντιστοίχους δείκτες άλλων επιχειρήσεων του κλάδου , στατικά και διαχρονικά , και μάλιστα να γίνει κριτική ανάλυση με το συγκεκριμένο δείκτη και άλλων συναφών συμπληρωματικών στοιχείων , έτσι ώστε να είμαστε βέβαιοι ότι η ανάλυση των δεικτών μας οδηγεί σε ορθά και αξιόπιστα συμπεράσματα για την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης .

Στην συνέχεια παρουσιάζεται μια ενδεικτική οικονομική ανάλυση μερικών δήμων της Ελλάδος .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ 9 ΔΗΜΩΝ

Οι δήμοι με τους οποίους θα ασχοληθούμε αλφαβητικά παρακάτω είναι οι εξής :

- 1) Δήμος Βοιών
- 2) Δήμος Βόλου
- 3) Δήμος Διδυμότειχου
- 4) Δήμος Ευρώπου
- 5) Δήμος Θερμαϊκού
- 6) Δήμος Κορινού

Οι επιλογή των Δήμων αυτών έγινε με βάση την ανταπόκριση που είχαμε από τους αρμόδιους φορείς , ύστερα από έκκληση προς τους ίδιους για την αποστολή των οικονομικών τους καταστάσεων στο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Καλαμάτας .

Πριν προχωρήσουμε στην ενδεικτική παρουσίαση ορισμένων αριθμοδεικτών των ανωτέρω δήμων , θα γίνει μια παρουσίαση του Μέσου Όρου των αριθμοδεικτών , οι οποίοι και θα συγκριθούν στην συνέχεια με αυτούς . Ας υποθέσουμε λοιπόν ότι οι παραπάνω έξι δήμοι αποτελούν ένα κλάδο , ο οποίος παρουσιάζει κάποια πιθανόν κοινά χαρακτηριστικά π.χ. πληθυσμό – Ευρωπου – Θερμαϊκού - Κορινού , ίδιο αριθμό δημοτικών διαμερισμάτων –Ευρωπου –Κορινου κ.α.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο Μ.Ο. των αριθμοδεικτών ανά κατηγορία όλων των δήμων :

Αριθμοδεικτες ρευστότητας

- 1) Δείκτης άμεσης ή ειδικής ρευστότητας

Κυκλοφορούν ενεργητικο μείον αποθέματα

(αριθμητής)

Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

$$\text{Μ.Ο. (6)} \rightarrow \frac{2,03 + 1,14 + 1,05 + 2,65 + 1,83 + 6,82}{6 \text{ (δήμοι)}} = 2,59$$

2) Δείκτης γενικής ή κυκλοφοριακής ρευστότητας

$$\text{M.O. (6)} \rightarrow \frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικο}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} \quad (\text{αριθμητής})$$
$$= \frac{2,03 + 1,14 + 1,05 + 2,65 + 1,83 + 6,82}{6 \text{ (δήμοι)}} = 2,59$$

3) Δείκτης διατήρησης ταμιακής ρευστότητας ή αμυντικού χρονικού διαστήματος

$$\frac{\text{Κυκλοφορούν - αποθέματα}}{\text{Προβλεπόμενες ημερήσιες λειτουργικές δαπάνες}} \quad (\text{αριθμητής})$$
$$\text{M.O.} = \frac{115,44 + 68,14 + 36 + 86,50 + 104,10 + 57,63}{6 \text{ (δήμοι)}} = 77,99$$

Δείκτες κεφαλαιακής δομής και βιωσιμότητας

1) Δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης

$$\frac{\text{Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων}}{\text{Σύνολο ενεργητικού}} \quad (\text{αριθμητής})$$

(σύνολο χρέους)

(σύνολο επενδεδυμένων κεφαλαίων)

$$\text{M.O.} = \frac{5,28 + 3,56 + 13,08 + 4,99 + 3,51 + 0,39}{6 \text{ (δήμοι)}} = 5,14$$

2) Δείκτης ξένων προς ίδια κεφαλαία

Σύνολο μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων κεφαλαίων

(αριθμητής)

Σύνολο ίδιων κεφαλαίων (καθαρή θέση)

$$\text{Μ.Ο.} = \frac{5,68 + 3,69 + 15,04 + 5,26 + 3,65 + 0,39}{6 \text{ (δήμοι)}} = 5,62$$

Δείκτες εξόδων λειτουργίας

1) Δείκτης εξόδων λειτουργίας

Λειτουργικά έξοδα

(αριθμητής)

Πωλήσεις καθαρές

$$\text{Μ.Ο.} = \frac{25,82 + 14,08 + 29,45 + 34,00 + 30,13 + 21,51}{6 \text{ (δήμοι)}} = 25,83$$

2) Δείκτης δαπανών συντήρησης και επισκευών

Έξοδα συντήρησης και επισκευών

Πάγια προ αποσβέσεων

$$\text{Μ.Ο.} = \frac{5,46 + 1,77 + 4,81 + 5,42 + 0,77 + 1,56}{6 \text{ (δήμοι)}} = 3,30$$

Σύμφωνα λοιπόν, με τους μέσους όρους του κλάδου αυτού θα γίνει και οι σύγκριση των διάφορων αριθμοδεικτών των εξεταζόμενων δήμων.

Δήμος Βοιών

Ο δήμος Βοιών έχει πληθυσμό 7.802 χιλιάδες κάτοικους . Η έκταση του υπολογίζεται στα 215.527τ.μ. και αποτελείται από 13 δημοτικά διαμερίσματα .

Υστερα από την μελέτη του ισολογισμού του δήμου παρουσιάζονται ενδεικτικά ορισμένοι δείκτες ρευστότητας :

1) Δείκτης άμεσης ή ειδικής ρευστότητας

$$\frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικο μείον αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = 2,03$$

Όπως έχουμε αναφέρει και παραπάνω , η σχέση αυτή δείχνει τη σχέση των ρευστοποιήσιμων κυκλοφοριακών στοιχείων προς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της οικονομικής μονάδας .

Τα όρια του δείκτη θα πρέπει να είναι μεγαλύτερα ή ίσα με τα όρια του κλάδου του . Στην συγκεκριμένη περίπτωση τα όρια του θα πρέπει να είναι μεγαλύτερα ή ίσα από το 2,59 ,όπου συνεπάγεται ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο πιο εύκολα μπορεί να καλύπτει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του από τα ρευστοποιήσιμα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού (ταμιακά διαθέσιμα και πραγματικές απαιτήσεις πελατών) .

Στην περίπτωση του δήμου αυτού , ο δείκτης άμεσης ρευστότητας είναι μικρότερος από το κλάδο του . Αυτό σημαίνει βέβαια ότι κρίνεται ως ιδιαίτερα μη ικανοποιητικός , πράγμα που συνεπάγεται ότι δεν μπορεί να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του από το κυκλοφορούν ενεργητικό .

Αυτό συμβαίνει διότι ο δήμος ή ανέλαβε κάποιες υποχρεώσεις τις οποίες δεν μπορεί να βγάλει εις πέρας ή το ύψος των αποθεμάτων είναι πολύ μεγάλο. . Γι'αυτό το λόγο ο δήμος θα πρέπει να χρησιμοποιεί το δείκτη αυτό ώστε να μπορεί να αξιολογεί την ρευστότητα και την πιστοληπτική του ικανότητα .

Για τη βελτίωση όλων του δείκτη αυτού θα πρέπει ή να γίνει αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και των αποθεματικών ή αύξηση του όγκου των πωλήσεων ή ορθολογική διαχείριση των στοιχείων του κυκλοφορούντος (αποθέματα , αιτήσεις , διαθέσιμα) κ.α.

2) Δείκτης γενικής ή κυκλοφοριακής ρευστότητας

$$\frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικο}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = 2,03$$

Ο δείκτης αυτός εκφράζει την ικανότητα του δήμου να αντιμετωπίζει τις τρέχουσες – βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του . Δηλαδή χρησιμοποιείται για να προσδιορίσει το βαθμό ασφάλειας των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του δήμου . Τα όρια του σαφώς και θα πρέπει να είναι μεγαλύτερα από το μέσο όρο του κλάδου του , ο οποίος κυμαίνεται στα 2,59 . Ο λόγος βέβαια 2 : 1 θεωρείται παρά πολύ καλός για να εξασφαλίζονται τα απαραίτητα όρια ασφάλειας .

Εδώ ο δήμος εμφανίζει δείκτη σε μη ιδανικά επίπεδα πράγμα που σημαίνει ότι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις δεν καλύπτονται εξολοκλήρου από το κυκλοφορούν ενεργητικό το οποίο σημαίνει ότι μέρος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του δήμου έχει χρησιμοποιηθεί κατά τρόπο ανορθόδοξο για τη χρηματοδότηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων . Μια πιθανή λύση καλύτερευσης του δείκτη είναι για παράδειγμα είτε η συμπίεση του κόστους παραγωγής με τη βελτίωση των μεθόδων παραγωγής και την εφαρμογή σύγχρονων και προηγμένων τεχνολογιών είτε η μείωση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων ή μετατροπή μέρους αυτών σε μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις κ.α.

3) Δείκτης διατήρησης ταμιακής ρευστότητας ή αμυντικού χρονικού διαστήματος

$$\frac{\text{Κυκλοφορούν - αποθέματα}}{\text{Προβλεπόμενες ημερήσιες λειτουργικές δαπάνες}} = 115.44$$

Ο δείκτης αυτός του δήμου Βοιών προσδίδει το χρονικό διάστημα κατά το οποίο , ο δήμος μπορεί να καλύψει τις προβλεπόμενες ημερήσιες λειτουργικές δαπάνες (δηλαδή να λειτουργεί με ικανοποιητική ρευστότητα) , χωρίς να καταφεύγει στη χρήση εσόδων που προέρχονται από τις κύριες δραστηριότητες του , αλλά με τη ρευστοποίηση μόνο των περισσότερο εύκολα – άνετα ρευστοποιήσιμων στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού του .

Τα όρια του δείκτη του , εξαρτώνται κυρίως από τις καθημερινές ανάγκες και το τρόπο λειτουργίας του δήμου και λιγότερο από το κλάδο στον οποίο ανήκει . Εδώ βέβαια σημαντικό ρόλο παίζει και η έντονη εποχιακή διακύμανση καθώς βέβαια και η έκτακτη περίπτωση της αναδιοργάνωσης του ή της προσωρινής κρίσης του . Επομένως δεν μπορούμε να καταλήξουμε σε ένα ορθολογικό συμπέρασμα , εφόσον δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε την τωρινή κατάσταση του δήμου . Από άποψη όμως σύγκρισης με το μέσο όρο του συγκεκριμένου κλάδου του , μπορούμε να πούμε ότι ο δείκτης δεν υφίσταται σε κατάλληλα όρια εφόσον είναι μεγαλύτερος από το μέσο όρο . Αυτό σημαίνει ότι ο δήμος , σε 116 μέρες περίπου θα μπορεί να καλύψει τις λειτουργικές του δαπάνες ενώ το ιδανικό χρονικό διάστημα κάλυψης των λειτουργικών του δαπανών για τον κλάδο αυτό είναι 78 μέρες .

Σχετικά με τους δείκτες κεφαλαιακής δομής και βιωσιμότητας παρουσιάζονται οι εξής :

1) Δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης

$$\frac{\text{Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων}}{\text{(σύνολο χρέους)}} = 5.28$$

$$\frac{\text{Σύνολο ενεργητικού}}{\text{(σύνολο επενδεδυμένων κεφαλαίων)}}$$

Ο δείκτης αυτός λοιπόν , δείχνει το ποσοστό των συνολικά επενδεδυμένων κεφαλαίων σε στοιχεία του ενεργητικού , τα οποία προήλθαν από τους πιστωτές του δήμου . Δηλαδή δείχνει το ποσοστό του συνόλου του ενεργητικού , πάνω στο οποίο οι πιστωτές έχουν οποιαδήποτε μορφής απαιτήσεις , ή ακόμη δείχνει το ποσοστό των ξένων κεφαλαίων στο σύνολο των κεφαλαίων του δήμου .

Από πλευράς πιστωτών του δήμου , όσο χαμηλότερος είναι ο δείκτης τόσο μεγαλύτερη είναι η εξασφάλιση τους έναντι ζημιών που τύχουν θα υποστούν σε περίπτωση αποτυχίας και ρευστότητας των στοιχείων του ενεργητικού του . Όταν ο δείκτης αυτός είναι σε υψηλό επίπεδο , πράγμα που σημαίνει ότι τα δανειακά κεφαλαία αποτελούν μισό μέρος των συνολικών επενδεδυμένων κεφαλαίων , υπάρχει κίνδυνος ο δήμος να προβεί σε μη ορθολογικές επενδυτικές δραστηριότητες , οι οποίες να προξενήσουν ζημιές .

Το συμπέρασμα λοιπόν που προκύπτει από το συγκεκριμένο δείκτη για τον παρόντα δήμο δεν είναι σαφές διότι το ορθολογικό όριο εξαρτάται από διάφορους παράγοντες όπως : το κλάδο , τη κυκλοφοριακή ταχύτητα ανανέωσης των αποθεμάτων , την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του δήμου , το βαθμό αξιοποίησης των επενδεδυμένων κεφαλαίων κ.α.

Από άποψη όμως σύγκρισης με τον κλάδο , μπορούμε να πούμε ότι ο μέσος όρος του κλάδου κυμαίνεται στα 5,14 % ενώ ο δείκτης του δήμου βρίσκεται κατά ένα μικρό ποσοστό λίγο παραπάνω (5,28%) . Αυτό σημαίνει ότι τα δανειακά κεφαλαία του δήμου είναι περισσότερα από τα συνολικά επενδεδυμένα κεφαλαία και επομένως υπάρχει κίνδυνος να προβεί σε μη σωστές αποφάσεις , οι οποίες μπορεί να του επιφέρουν ζημιές .

Τα μέτρα τα οποία πρέπει να λάβει ο δήμος για βελτίωση του δείκτη του μπορεί να είναι για παράδειγμα η αύξηση των ιδίων κεφαλαίων (μετοχικού κεφαλαίου , αποθεματικών κεφαλαίων κ.α) ή η βελτίωση της σχέσης μεταξύ των μακροπρόθεσμων και των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων υπέρ των πρώτων ή να μειώσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις κ.α.

2) Δείκτης ξένων προς ίδια κεφαλαία

$$\frac{\text{Σύνολο μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων κεφαλαίων}}{\text{Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (καθαρή θέση)}} = 5,68$$

Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (καθαρή θέση)

Ο παραπάνω δείκτης του δήμου απεικονίζει την οικονομική αυτάρκεια του , δείχνει δηλαδή την σχέση μεταξύ ιδίων και ξένων κεφαλαίων . Όσο μεγαλύτερος εμφανίζεται ο δείκτης τόσο υπερχρεωμένος παρουσιάζεται ο δήμος .

Στην περίπτωση αυτή του δήμου , ο δείκτης εμφανίζεται να είναι 5,68 % ενώ ο δείκτης του κλάδου παρουσιάζεται στο 5,62% . Αυτό δείχνει ότι η οικονομική διαχείριση του δήμου δεν βρίσκεται και σε ικανοποιητικά επίπεδα εφόσον ο δήμος δεν είναι σε θέση να καλύψει τις υποχρεώσεις σου .

Για να καταφέρει ο δήμος να καλυτερεύσει το επίπεδο του στον τομέα αυτό , η διοίκηση του θα πρέπει για παράδειγμα ή να μειώσει το κόστος εκμετάλλευσης (κόστος πωληθέντων και κόστος των λοιπών αποτελεσματικών λογαριασμών) ή να

αυξήσει τα ίδια κεφάλαια του ή να μειώσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του ή να βελτίωση τα οικονομικά αποτελέσματα και να αποθεματοποιήσει σημαντικό μέρος των σημαντικών κερδών του (αυτοχρηματοδότηση) κ.α.

Τέλος , όσο αναφορά του δείκτες εξόδων λειτουργίας του δήμου Βοιών είναι οι εξής :

1) Δείκτης εξόδων λειτουργίας

$$\frac{\text{Λειτουργικά έξοδα}}{\text{Πωλήσεις καθαρές}} = 25,82$$

Ο δείκτης αυτός δείχνει τη σχέση των εξόδων λειτουργίας του δήμου προς τις πωλήσεις . Τα λειτουργικά έξοδα αποτελούν τα έξοδα διοίκησης , έρευνας , διάθεσης και χρηματοοικονομικά από την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης προς τις καθαρές πωλήσεις .

Ο δείκτης αυτός χρησιμεύει κυρίως στο δήμο για να παρακολουθεί διαχρονικά τα έξοδα λειτουργίας καθώς επίσης και τα επιμέρους έξοδα για τη διάγνωση γενικότερων αρνητικών εξελίξεων στην λειτουργία του ενώ σημαντικό ρόλο παίζει και στην πρόληψη και πρόβλεψη του . Επιπρόσθετα χρησιμοποιείται και στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των αντιστοιχών τμημάτων του που δημιουργούν τα διάφορα έξοδα .

Ο δείκτης του ανωτέρω δήμου υφίσταται σε άριστο επίπεδο , εφόσον εμφανίζεται να είναι μικρότερος από το μέσο όρο (25,83) . Αυτό σημαίνει ότι τα λειτουργικά έξοδα του δήμου (έξοδα έρευνας , διοίκησης , διάθεσης και χρηματοοικονομικά) καθώς και διάφορα αλλά έξοδα καλύπτονται από τις πωλήσεις του το οποίο συνεπάγεται στο ότι η διαχείριση των εξόδων του εκάστοτε τμήματος είναι αποτελεσματική .

2) Δείκτης δαπανών συντήρησης και επισκευών

$$\frac{\text{Έξοδα συντήρησης και επισκευών}}{\text{πάγια προ αποσβέσεων}} = 5,46$$

Ο δείκτης αυτός , όπως έχουμε αναφέρει , απεικονίζει τη σχέση των εξόδων συντήρησης και επισκευών πάγιων προς την αρχική αξία αυτών των πάγιων . Χρησιμοποιείται από το δήμο για να προσδιορίσει την πολιτική διοίκησης του πάγιου εξοπλισμού του καθώς βέβαια και την ποιότητα αυτών .

Τα όρια του δείκτη πρέπει να συγκρίνονται και σε αυτή τη περίπτωση ανάλογα με το κλάδο του και σε συνδυασμό πάντοτε με το δείκτη παλαιότητας των πάγιων .

Σε αυτή την περίπτωση το ποσοστό του δήμου δεν κυμαίνεται σε ικανοποιητικά επίπεδα , εφόσον ο δείκτης του είναι μεγαλύτερος από το μέσο όρο (3,30%) . Αυτό

σημαίνει ότι ο δήμος προβαίνει σε υπέρογκα έξοδα συντήρησης και επισκευής των πάγιων σε σχέση με την αρχική αξία των πάγιων . Έτσι καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι ο δήμος έχει στην κατοχή του παλαιά πάγια στοιχεία . Στην περίπτωση αυτή , ο δήμος θα πρέπει να μειώσει τις δαπάνες για συντήρηση και επισκευή του υπάρχοντος εξοπλισμού ή θα μπορούσε να κάνει μια αντικατάσταση των υπαρχόντων παλαιών πάγιων κ.α.

Δήμος Βόλου

Ο δήμος Βόλου αποτελείται από ένα δημοτικό διαμέρισμα . Ο πληθυσμός του κυμαίνεται στους 77.192 χιλιάδες κάτοικους ενώ η έκταση του υπολογίζεται στα 26.552 χιλιάδες τ.μ.

Στην συνέχεια παρουσιάζονται οι αριθμοδείκτες :

Αριθμοδείκτες Ρευστότητας

1) Δείκτης άμεσης ή ειδικής ρευστότητας

$$\frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικο μείον αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = 1,14$$

Ο δείκτης αυτός εμφανίζεται να είναι μικρότερος , κατά το ήμισυ περίπου του μέσου όρου του κλάδου , ο οποίος κυμαίνεται στα 2,59 . Αυτό σημαίνει ότι ο δήμος δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις του . Με άλλα λόγια , οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του δεν μπορούν να καλυφθούν από το κυκλοφορούν ενεργητικο .

Μια πιθανή εξήγηση της διαφοράς αυτής μπορεί να είναι για παράδειγμα τα υψηλά αποθέματα του δήμου ή η μη σωστή αξιολόγηση του κυκλοφορούν ενεργητικού ή η λανθασμένη πρόβλεψη των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων κ.α.

Για να μπορεί ο δήμος να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του θα πρέπει είτε να μειώσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ή να μετατρέψει μέρος αυτών σε μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις είτε να αυξήσει τον όγκο των πωλήσεων του είτε να αυξήσει το μετοχικό κεφάλαιο και τα αποθεματικά του κ.α..

2) Δείκτης γενικής ή κυκλοφοριακής ρευστότητας

$$\frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικο}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = 1,14$$

Σε αυτό το δείκτη λοιπόν , ισχύουν περίπου ότι και στον προηγούμενο , από άποψης αξιολόγησης της βραχυπρόθεσμης ρευστότητας του δήμου και ιδιαίτερα στη

χορήγηση πίστωσης από προμηθευτές ή κεφαλαίων κίνησης από τις τράπεζες αλλά και στη διατήρηση του δήμου σε ορθολογικά επίπεδα .

Από άποψη ορίου το δείκτη αυτού με το μέσο όρο , σαφώς και θα έπρεπε να είναι κατά πολύ μεγαλύτερος για να εξασφαλίζονται τα απαραίτητα όρια ασφάλειας του , αν και ένας υπερβολικός μεγάλος δείκτης γενικής ρευστότητας μπορεί να σημαίνει και μη αποδοτική συσσώρευση ρευστών στοιχείων .

Επομένως η θέση του δήμου από πλευρά γενικής ρευστότητας είναι η χειριστη αφού παρουσιάζει δείκτη πολύ μικρότερο από το μέσο όρο και συνεπώς δεν είναι σε θέση να και καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του από το κυκλοφορούν ενεργητικό . Βασικές ενέργειες για τη βελτίωση του δείκτη του πλην του προηγούμενου είναι και η ορθολογική διαχείριση των στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού (αποθέματα , αιτήσεις , διαθέσιμα) , η συμπίεση του κόστους παραγωγής με τη βελτίωση των μεθόδων παραγωγής και την εφαρμογή σύγχρονων και προηγμένων τεχνολογιών κ.α.

3) Δείκτης διατήρησης ταμιακής ρευστότητας ή αμυντικού χρονικού διαστήματος

$$\frac{\text{Κυκλοφορούν - αποθέματα}}{\text{Προβλεπόμενες ημερήσιες λειτουργικές δαπάνες}} = 68.14$$

Ο δείκτης αμυντικού χρονικού διαστήματος παρουσιάζεται ως ελαφρά μικρότερος από το μέσο όρο , ο οποίος κυμαίνεται στις 78 μέρες περίπου . Αυτό σημαίνει ότι ο δήμος μπορεί να καλύψει τα λειτουργικά του έξοδα , από τα άμεσα ρευστοποιήσιμα στοιχεία του για το χρονικά διάστημα των 68 περίπου ημερών .

Αριθμοδείκτες κεφαλαιακής δομής και βιωσιμότητας

1) Δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης

$$\frac{\text{Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων}}{\text{(σύνολο χρέους)}} = 3.56$$
$$\frac{\text{Σύνολο ενεργητικού}}{\text{(σύνολο επενδεδυμένων κεφαλαίων)}}$$

Το ποσοστό του παραπάνω δείκτη εμφανίζεται να είναι μικρότερος από το ποσοστό του μέσου όρου του κλάδου , ο οποίος υπολογίζεται στο 5,14% . Αυτό σημαίνει ότι ο δήμος παρουσιάζει την ένδειξη της υπερχρέωσης με ξένα κεφαλαία . Τα ξένα αυτά κεφαλαία του δήμου προέρχονται από δανεισμό του Ελληνικού δημόσιου .

Έτσι λοιπόν για απαλλαγθεί από τη δυσάρεστη θέση της υπερχρέωσης θα πρέπει να είτε να αύξηση τα ίδια κεφάλαια (μετοχικού κεφαλαίου , αποθεματικών κεφαλαίων κ.α.) είτε να βελτιώσει τη σχέση μεταξύ των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων υπέρ των πρώτων είτε να προσφύγει στη βελτίωση

των οικονομικών αποτελεσμάτων και αποθεματοποίηση σημαντικού μέρους των σημαντικών κερδών κ.α.

2) Δείκτης ξένων προς ίδια κεφαλαία

$$\frac{\text{Σύνολο μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων κεφαλαίων}}{\text{Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (καθαρή θέση)}} = 3,69\%$$

Η κεφαλαιακή διάρθρωση του δήμου, όπως περιγράφεται από τον δείκτη ξένα/ίδια κεφάλαια, εμφανίζεται να είναι ελαφρώς μεγαλύτερη από το μέσο όρο του κλάδου (5,62%). Αυτό σημαίνει ότι έχει μια σχετικό βαθμό εξάρτησης από τα ξένα κεφαλαία, γεγονός που δε δημιουργεί ένα δίκτυο ασφάλειας για τους πιστωτές του.

Για να εξασφαλίσει το δίκτυο ασφάλειας ο δήμος αυτός θα πρέπει να καταφέρει τη μείωση των υποχρεώσεων βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα, την αύξηση του κύκλου εργασιών του, την αύξηση των ιδίων κεφαλαίων κ.α.

Αριθμοδείκτες εξόδων λειτουργίας

1) Δείκτης εξόδων λειτουργίας

$$\frac{\text{Λειτουργικά έξοδα}}{\text{Πωλήσεις καθαρές}} = 14,08$$

Ο μέσος όρος του αντιστοίχου δείκτη του συγκεκριμένου κλάδου των Ο.Τ.Α. βρίσκεται στο 25,83%. Γίνεται αμέσως αντιληπτή, η διάφορα μεταξύ αυτών των δεικτών. Αυτό σημαίνει ότι τα λειτουργικά έξοδα του δήμου (έξοδα ερευνάς, διοίκησης, διάθεσης και χρηματοοικονομικά) καθώς και διάφορα αλλά έξοδα καλύπτονται από τις πωλήσεις του, αφού ο δείκτης είναι μικρότερος από το μέσο όρο του κλάδου, το οποίο συνεπάγεται και στην αποτελεσματική διαχείριση των εξόδων του αρμόδιου τμήματος.

2) Δείκτης δαπανών συντήρησης και επισκευών

$$\frac{\text{Έξοδα συντήρησης και επισκευών}}{\text{Πάγια προ αποσβέσεων}} = 1,77$$

Σε αυτή τη περίπτωση , ο δείκτης του δήμου εμφανίζεται να είναι μικρότερος από το μέσο όρο του δείκτη του κλάδου . Αυτό σημαίνει ότι ο δήμος είναι σε θέση να καλύπτει το κόστος συντηρήσεων και επισκευών των πάγιων .

Δήμος Διδυμότειχου

Ο δήμος Διδυμότειχου έχει πληθυσμό 19.540 χιλιάδες κάτοικους . Η έκταση του υπολογίζεται στα 335.881 τ.μ. και αποτελείται από 15 δημοτικά διαμερίσματα .

Υστερα από την μελέτη του ισολογισμού του παρουσιάζονται οι εξής Αριθμοδείκτες :

Αριθμοδείκτες Ρευστότητας

1) Δείκτης άμεσης ή ειδικής ρευστότητας

$$\frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικο μείον αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = 1,05$$

Ο δείκτης αυτός λοιπόν , παρουσιάζει τη σχέση των ρευστοποιήσιμων κυκλοφοριακών στοιχείων προς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του δήμου . Δείχνει δηλαδή κατά πόσο οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του δήμου καλύπτονται εξ'ολοκλήρου και σχετικά εύκολα από τα ρευστοποιήσιμα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού , όπως τα ταμιακά διαθέσιμα και οι πραγματικές απαιτήσεις από τους πελάτες .

Στην περίπτωση του δήμου αυτού , ο δείκτης άμεσης ρευστότητας είναι μικρότερος από το μέσο όρο του κλάδου (2,59) ο οποίος βέβαια συνεπάγεται ότι δεν κρίνεται ικανοποιητικός . Αυτό σημαίνει ότι ο δήμος δεν μπορεί να αντεπεξέλθει στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του για διάφορους λόγους όπως για παράδειγμα μπορεί να είναι η λανθασμένη αξιοποίηση του κυκλοφορούν ενεργητικού , η έλλειψη οργάνωσης κ.α.

Για τη καλύτερευση του δείκτη αυτού θα πρέπει η διοίκηση να συμπίεσει το κόστος παραγωγής με τη βελτίωση των μεθόδων παραγωγής και την εφαρμογή σύγχρονων και προηγμένων τεχνολογιών , να αυξήσει το μετοχικό κεφάλαιο και τον όγκο των πωλήσεων , να αποσκοπεί σε μια πιο ορθολογική διαχείριση των στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού κ.α.

2) Δείκτης γενικής ή κυκλοφοριακής ρευστότητας

$$\frac{\text{Κυκλοφορούν ενεργητικο}}{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}} = 1,05$$

Ο δείκτης αυτός εκφράζει την ικανότητα του δήμου να αντιμετωπίζει τις τρέχουσες – βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του . Δημάδη , χρησιμοποιείται για να προσδιορίσει το βαθμό ασφάλειας των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του δήμου . Τα όρια του σαφώς και θα πρέπει να είναι μεγαλύτερα από το δείκτη του κλάδου του . Ο λόγος βέβαια 2 : 1 , όπως άλλωστε έχουμε αναφέρει και παραπάνω , θεωρείται παρά πολύ καλός για να εξασφαλίζονται τα απαραίτητα όρια ασφάλειας .

Εδώ ο δήμος εμφανίζει δείκτη σε μη ικανοποιητικά επίπεδα πράγμα που σημαίνει ότι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις δεν καλύπτονται εξολοκλήρου από το κυκλοφορούν ενεργητικό και ακόμη δεν παραμένει κι ένα περιθώριο (πλεονασμα) . Επομένως , εφόσον δείκτης είναι μικρότερος από το μέσο όρο του δείκτη του κλάδου σημαίνει ότι μέρος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του δήμου δεν έχει χρησιμοποιηθεί με το δυνατότερο σωστό τρόπο για τη χρηματοδότηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων .

Για να αγγίξει τα επιθυμητά όρια του δείκτη του μέσου όρου του κλάδου ο δείκτης αυτός του δήμου , θα πρέπει να γίνει μείωση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του δήμου ή να γίνει μετατροπή μέρους αυτών σε μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις . Μια άλλη δυνατή λύση είναι να γίνει μια πιο ορθολογική διαχείριση των στοιχείων του κυκλοφορούντος (αποθέματα , διαθέσιμα) .

3) Δείκτης διατήρησης ταμιακής ρευστότητας ή αμυντικού χρονικού διαστήματος

Κυκλοφορούν - αποθέματα

= 36.00

Προβλεπόμενες ημερήσιες λειτουργικές δαπάνες

Ο δείκτης αυτός του δήμου προσδίδει το χρονικό διάστημα κατά το οποίο , μπορεί να καλύψει τις προβλεπόμενες ημερήσιες λειτουργικές δαπάνες (δηλαδή να λειτουργεί με ικανοποιητική ρευστότητα) , χωρίς να καταφεύγει στη χρήση εσόδων που προέρχονται από τις κύριες δραστηριότητες του , αλλά με τη ρευστοποίηση μόνο των περισσότερο εύκολα – άνετα ρευστοποιήσιμων στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού του . Με αλλά λόγια δείχνει για πόσες μέρες τα ρευστά και τα ρευστοποιήσιμα στοιχεία του δήμου μπορούν να καλύψουν τα λειτουργικά της έξοδα .

Τα όρια του , εξαρτώνται κυρίως από τις καθημερινές ανάγκες και το τρόπο λειτουργίας του δήμου και λιγότερο από το κλάδο στον οποίο ανήκει . Εδώ βέβαια σημαντικό ρόλο παίζει και η έντονη εποχιακή διακύμανση καθώς βέβαια και η έκτακτη περίπτωση της αναδιοργάνωσης του ή της προσωρινής κρίσης του . Στην περίπτωση του δήμου Διδυμότειχου , ο δείκτης αμυντικού χρονικού διαστήματος παρουσιάζεται να είναι μικρότερος από το μέσο όρο , ο οποίος κυμαίνεται στις 78 μέρες περίπου . Αυτό σημαίνει ότι ο δήμος μπορεί να καλύψει τα λειτουργικά του έξοδα , από τα άμεσα ρευστοποιήσιμα στοιχεία του για το χρονικό διάστημα των 36 περίπου ημερών .

Αριθμοδείκτες κεφαλαιακής δομής και βιωσιμότητας

1) Δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης

$$\frac{\text{Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων} \\ \text{(σύνολο χρέους)}}{\text{Σύνολο ενεργητικού} \\ \text{(σύνολο επενδεδυμένων κεφαλαίων)}} = 13,08$$

Ο δείκτης αυτός λοιπόν , δείχνει το ποσοστό των συνολικά επενδεδυμένων κεφαλαίων σε στοιχεία του ενεργητικού , τα οποία προήλθαν από τους πιστωτές του δήμου . Δηλαδή δείχνει το ποσοστό του συνόλου του ενεργητικού , πάνω στο οποίο οι πιστωτές έχουν οποιαδήποτε μορφής απαιτήσεις , ή ακόμα δείχνει το ποσοστό των ξένων κεφαλαίων στο σύνολο των κεφαλαίων του Δήμου .

Από πλευράς πιστωτών του δήμου , όσο χαμηλότερος είναι ο δείκτης τόσο μεγαλύτερη είναι η εξασφάλιση τους έναντι ζημιών που τυχόν θα υποστούν σε περίπτωση αποτυχίας και ρευστότητας των στοιχείων του ενεργητικού του . Όταν ο δείκτης αυτός είναι κυμαίνεται σε υψηλό επίπεδο , πράγμα που σημαίνει ότι τα δανειακά κεφαλαία αποτελούν μεγάλο μέρος των συνολικών επενδεδυμένων κεφαλαίων , υπάρχει κίνδυνος ο δήμος να προβεί σε μη ορθολογικές επενδυτικές δραστηριότητες , οι οποίες να προξενήσουν ζημιές .

Το συμπέρασμα λοιπόν για τον παρόντα δήμο δεν μπορεί να είναι σαφές διότι το ορθολογικό όριο εξαρτάται από διάφορους παράγοντες όπως : το κλάδο, τη κυκλοφοριακή ταχύτητα ανανέωσης των αποθεμάτων , την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του δήμου , το βαθμό αξιοποίηση των επενδεδυμένων κεφαλαίων κ.α.

Στην περίπτωση όμως που τον συγκρίνουμε με το κλάδο του , μπορούμε να πούμε, ότι ο δείκτης δήμου εμφανίζεται να είναι κατά πολύ μεγαλύτερος από το κλάδο του , με το οποίο μπορούμε να συμπεράνουμε ότι τα δανειακά κεφαλαία αποτελούν μεγάλο μέρος των συνολικών επενδεδυμένων κεφαλαίων όποτε και υπάρχει κίνδυνος ο δήμος να προβεί σε μη ορθολογικές επενδυτικές δραστηριότητες , οι οποίες να προξενήσουν ζημιές .

Για να αποφύγει ο δήμος την παραπάνω δυσλειτουργία , θα πρέπει είτε να αυξήσει τα ίδια κεφαλαία του είτε να μειώσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του ή να βελτιώσει το οικονομικό αποτέλεσμα και αποθεματοποιήσει σημαντικό μέρος των κερδών κ.α.

2) Δείκτης ξένων προς ίδια κεφαλαία

$$\frac{\text{Σύνολο μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων κεφαλαίων}}{\text{Σύνολο ίδιων κεφαλαίων (καθαρή θέση)}} = 15,04$$

Ο παραπάνω δείκτης του δήμου δείχνει την σχέση μεταξύ ιδίων και ξένων κεφαλαίων , απεικονίζει δηλαδή την οικονομική αυτόρκεια του . Όσο μεγαλύτερος εμφανίζεται ο δείκτης πάνω από το μέσο όρο του κλάδου τόσο υπερχρεωμένος παρουσιάζεται ο δήμος .

Επομένως , εφόσον ο μέσος όρος του κλάδου υπολογίζεται να είναι 5,62% , γίνεται πολύ εύκολα αντιληπτό ότι ο δήμος είναι υπερχρεωμένος , αφού δεν είναι σε θέση να καλύψει τις υποχρεώσεις του .

Γι' αυτό το λόγο κρίνεται αναγκαίο ο υπολογισμός του συγκεκριμένου δείκτη ώστε να αποφεύγονται αυτή η δυσλειτουργία και να εκτιμείται ο βαθμός ασφάλειας που θα εξασφαλίσει άριστα επίπεδα των ιδίων κεφαλαίων καθώς και την σωστή διαχείριση της διοίκησης για να διαπιστώσει το επίπεδο το οποίο έχει φτάσει η χρήση κεφαλαιακής μόχλευσης .

Για να αποτρέψει αυτή τη κατάσταση ο δήμος θα πρέπει να εξασφαλίζει τη συνεχή αύξηση των ιδίων κεφαλαίων , τη βελτίωση της σχέσης μεταξύ μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων υπέρ των πρώτων κ.α.

Αριθμοδείκτες εξόδων λειτουργίας

1) Δείκτης εξόδων λειτουργίας

$$\frac{\text{Λειτουργικά έξοδα}}{\text{Πωλήσεις καθαρές}} = 29,45$$

Ο μέσος όρος του αντιστοίχου δείκτη του συγκεκριμένου κλάδου των Ο.Τ.Α. βρίσκεται στο 25,83% . Η απόκλιση τους δεν είναι σημαντική , όμως ο δήμος βρίσκεται στη δυσάρεστη θέση να μην μπορεί να καλύψει τα λειτουργικά του έξοδα από τις πωλήσεις του . Αυτό πιθανόν τα οφείλεται στην μη αποτελεσματική διαχείριση των εξόδων του αρμόδιου τμήματος ή στην έλλειψη οργάνωσης , ή στο μη συντονισμό τμημάτων κ.α.

Για την καλύτερευση του ανωτέρω δείκτη , ο δήμος θα πρέπει είτε να μειώσει τα λειτουργικά του έξοδα είτε να αυξήσει τις πωλήσεις του ώστε τα καθαρά κέρδη που θα προκύπτουν να είναι φυσικά κι εκείνα περισσότερα για να καλύπτουν τα λειτουργικά έξοδα του .

2) Δείκτης δαπανών συντήρησης και επισκευών

$$\frac{\text{Έξοδα συντήρησης και επισκευών}}{\text{Πάγια προ αποσβέσεων}} = 4,81$$

Ο δείκτης αυτός , όπως έχουμε αναφέρει , απεικονίζει τη σχέση των εξόδων συντήρησης και επισκευών πάγιων προς την αρχική αξία αυτών των πάγιων .

Χρησιμοποιούνται από το δήμο για να προσδιορίσουν την πολιτική διοίκησης του πάγιου εξοπλισμού του καθώς βέβαια και την ποιότητα αυτών .

Ο μέσος όρος του δείκτη του κλάδου κυμαίνεται στο 3,30% . Ευθέως , καταλαβαίνουμε ότι ο δήμος δεν είναι σε θέση να καλύψει το κόστος συντηρήσεων και επισκευών των πάγιων . Αυτό οφείλεται πιθανότατα , κυρίως στην παλαιότητα των πάγιων στοιχείων . Ένας άλλος πιθανός λόγος μπορεί να είναι η κακή επιλογή ανταλλακτικών ή η μη σωστή συντήρηση και επισκευή των πάγιων κ.α. Επομένως , για να μπορέσει ο δήμος να καλύπτει τα έξοδα συντήρησης και επισκευών ώστε να μην ξεπερνάνε την αρχική αξία τους θα πρέπει να γίνεται σωστή χρήση αυτών , ο βαθμός παλαιότητας να μην είναι μεγάλος κ.α.

Δήμος Ευρώπου

Ο δήμος Ευρώπου βρίσκεται στο νόμο Κιλκίς και έχει έκταση 80.922τ.μ.. Αποτελείται από 5 δημοτικά διαμερίσματα και ο πληθυσμός του ανέρχεται στους 5.912 χιλιάδες κάτοικους .

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών δεικτών του δήμου εμφανίζεται στους παρακάτω πίνακες :

ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2002	Μ.Ο. ΚΛΑΔΟΥ
Δείκτης άμεσης ή ειδικής ρευστότητας	2,65	2,59
Δείκτης γενικής ή κυκλοφοριακής ρευστότητας	2,65	2,59
Δείκτης διατήρησης ταμιακής ρευστότητας ή αμυντικού χρονικού διαστήματος	86,50	77,99

Ο παραπάνω πίνακας εμφανίζει τους δείκτες ρευστότητας του δήμου , οι οποίοι αποτελούν μια ένδειξη για την κατάσταση των ρευστών διαθέσιμων.

Ο δείκτης άμεσης ρευστότητας του δήμου κυμαίνεται στο 2,65 με βάση τον ισολογισμό του 2002 . Ο αντίστοιχος δείκτης του κλάδου των συγκεκριμένων Ο.Τ.Α. υφίσταται στο 2,59 . Αμέσως λοιπόν , καταλαβαίνουμε ο δείκτης του δήμου είναι μεγαλύτερος από το μέσο όρο του κλάδου , πράγμα που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να θεωρείται αρκετά ικανοποιητική η θέση του φορέα ώστε να μπορεί να καλύπτει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του από το κυκλοφορούν ενεργητικό , σε περίπτωσης έκτακτης ανάγκης .

Όμοια και ο δείκτης γενικής ή κυκλοφοριακής ρευστότητας , του οποίου τα όρια κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα με το δείκτη της άμεσης ή ειδικής ρευστότητας . Η διάφορα τους υφίσταται στο ότι ο δείκτης άμεσης ή ειδικής ρευστότητας αποτελεί μια πιο αυστηρή μέτρηση της ικανότητας του δήμου να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις του , αφού από το κυκλοφορούν ενεργητικό αφαιρούμε τα αποθέματα

και προκαταβολές για αποθέματα και για αλλά μακροπρόθεσμης χρήσης στοιχεία όπως τα πάγια .

Ο δείκτης διατήρησης ταμιακής ρευστότητας ή αμυντικού χρονικού διαστήματος παρουσιάζεται μεγαλύτερος από το μέσο όρο του αντιστοίχου δείκτη κλάδου , ο οποίος είναι περίπου 79. Ο δείκτης αυτός δείχνει ο δήμος μπορεί να καλύψει τα λειτουργικά του έξοδα , από τα άμεσα ρευστοποιήσιμα στοιχεία του , χωρίς να καταφεύγει στη χρήση εσόδων που προέρχονται από άλλες δραστηριότητες για το χρονικά διάστημα των 87 περίπου ημερών .

ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2002	Μ.Ο. ΚΛΑΔΟΥ
Δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης	4,99	5,14
Δείκτης ξένων / ίδιων κεφαλαίων	5,26	5,62

Ο δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης του δήμου παρουσιάζεται μικρότερος , όπως βλέπουμε , από το μέσο όρο του κλάδου . Αυτό σημαίνει ότι τα δανειακά κεφαλαία αποτελούν μεγάλο μέρος των συνολικών επενδεδυμένων κεφαλαίων και επομένως υπάρχει κίνδυνος ο δήμος να προβεί σε μη ορθολογικές επενδυτικές δραστηριότητες , οι οποίες να προξενήσουν ζημιές .

Όσο αναφορά , το δείκτη ξένων προς ίδιων κεφαλαίων , και σε αυτή τη περίπτωση ο δείκτης είναι μικρότερος από το δείκτη του μέσου όρου του κλάδου . Αυτό σημαίνει ότι η οικονομική αυτόαρκεια του δήμου είναι ικανοποιητική , δηλαδή τα δανειακά κεφάλαια επενδύονται σε παραγωγικές και κερδοφόρες δραστηριότητες και δημιουργούν έτσι ικανοποιητική αύξηση των κερδών του , ώστε να μπορεί να πληρώνει τα τοκοχρεολύσια και να γίνεται κανονικά και χωρίς καμία καθυστέρηση η δόση των δανείων .

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΞΟΔΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2002	Μ.Ο. ΚΛΑΔΟΥ
Δείκτης εξόδων λειτουργίας	34,00	25,83
Δείκτης δαπανών συντηρήσεων και επισκευών	5,42	3,30

Με την πρώτη μάλιστα στους δείκτες εξόδων λειτουργίας , καταλαβαίνουμε ότι ο δήμος δεν κυμαίνεται σε ικανοποιητικά επίπεδα σε αυτή τη πλευρά .

Από το δείκτη εξόδων λειτουργίας , καταλαβαίνουμε ότι ο δήμος δεν είναι σε θέση τέτοια ώστε να μπορεί να καλύψει τα λειτουργικά του έξοδα από τις πωλήσεις

του , εφόσον ο δείκτης εξόδων λειτουργίας εμφανίζεται σε υψηλότερα επίπεδα από το μέσο όρο του κλάδου . Αυτό έχει σαν επίπτωση την κακή λειτουργία του φορέα διότι δεν είναι σε θέση να προβλέψει και να λάβει μέτρα για την όλη δυσλειτουργία του . Παρόμοια και ο δείκτης δαπανών συντηρήσεων και επισκευών , όπου και ο ίδιος εμφανίζεται υψηλότερος από το μέσο όρο του κλάδου . Πιο ειδικά , αυτό σημαίνει ότι το κόστος των εξόδων συντήρησης και επισκευών δεν καλύπτονται από το δήμο . Για αυτό το λόγο ο δήμος θα πρέπει να επιδιώξει την εφαρμογή μέτρων που να στοχεύουν στη βελτίωση της επίδοσης του στον έλεγχο των βασικών εξόδων λειτουργίας του από τη μια πλευρά ενώ παράλληλα θα πρέπει να δοθούν κίνητρα για την αποτελεσματικότητα των αρμόδιων τμημάτων και υπεύθυνων αυτών .

Δήμος Θερμαϊκού

Ο δήμος Θερμαϊκού εδρεύει στο νόμο Θεσσαλονίκης . Έχει έκταση 5.803τ.μ. και αποτελείται από 3 δημοτικά διαμερίσματα . Ο πληθυσμός του κυμαίνεται στους 20.300 χιλιάδες κάτοικους .

ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2002	Μ.Ο. ΚΛΑΔΟΥ
Δείκτης άμεσης ή ειδικής ρευστότητας	1,83	2,59
Δείκτης γενικής ή κυκλοφοριακής ρευστότητας	1,83	2,59
Δείκτης διατήρησης ταμιακής ρευστότητας ή αμυντικού χρονικού διαστήματος	104,10	77,99

Με βάση τον παραπάνω πίνακα , ο δείκτης άμεσης ή ειδικής ρευστότητας και ο δείκτης γενικής ή κυκλοφοριακής ρευστότητας εμφανίζονται να είναι μικρότεροι από το μέσο όρο του κλάδου του αντιστοίχου δείκτη . Αυτό δείχνει ότι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του δήμου δεν μπορούν να καλυφθούν από τα κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού , στο ίδιο χρονικού πλαίσιο ενός έτους από την ημερομηνία του ισολογισμού , σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης .

Η χρησιμοποίηση του δείκτη αυτού , είναι αναγκαία διότι ο δήμος χρειάζεται να γνωρίζει , ανά πάσα στιγμή , την αξιολόγηση της ρευστότητας του και ιδιαίτερα από άποψη πίστωσης στους προμηθευτές ή κεφαλαίων κινήσεις από τις τράπεζες και επιπλέον πρέπει να είναι σε θέση να γνωρίζει αν η οργάνωση και η διοίκηση του βρίσκονται σε ορθολογικά επίπεδα .

Επομένως καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η διοίκηση και η οργάνωση του συγκεκριμένου τμήματος του δήμου Θερμαϊκού , δεν βρίσκεται σε ορθολογικά

επίπεδα , εφόσον δεν μπορεί να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του στο ίδιο οικονομικό έτος .

Ο δείκτης διατήρησης ταμιακής ρευστότητας ή αμυντικού χρονικού διαστήματος παρουσιάζεται μεγαλύτερος από το μέσο όρο του αντιστοίχου δείκτη του κλάδου , ο οποίος είναι περίπου 79. Ο δείκτης αυτός δείχνει ο δήμος μπορεί να καλύψει τα λειτουργικά του έξοδα , από τα άμεσα ρευστοποιήσιμα στοιχεία του , χωρίς να καταφεύγει στη χρήση εσόδων που προέρχονται από άλλες δραστηριότητες για το χρονικά διάστημα των 105 περίπου ημερών .

Για την βελτίωση των δεικτών αυτών ο δήμος θα πρέπει να αυξήσει το κεφαλαίο του και τα αποθεματικά , να αυξήσει τον όγκο των πωλήσεων , να στοχεύει στην ορθολογικότερη διαχείριση των στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού (αποθέματα , αιτήσεις , διαθέσιμα) , να προσπαθεί να συμπίσει το κόστος παραγωγής με τη βελτίωση των μεθόδων παραγωγής και την εφαρμογή σύγχρονων και προηγμένων τεχνολογιών και τέλος να μειώσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ή να τις μετατρέψει σε μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις .

ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2002	Μ.Ο. ΚΛΑΔΟΥ
Δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης	3,65	5,14
Δείκτης ξένων / ίδιων κεφαλαίων	3,51	5,62

Από άποψη κεφαλαιακής δομής και βιωσιμότητας ο φορέας , παρουσιάζεται να κυμαίνεται σε ικανοποιητικά επίπεδα το έτος 2002 , αφού οι δείκτες είναι μικρότεροι από τους μέσους όρους των αντιστοιχών δεικτών του κλάδου .

Πιο αναλυτικά , ο δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης βρίσκεται σε ποσοστό 3,65% ενώ ο αντίστοιχος δείκτης του μέσου όρου του κλάδου είναι 5,14% . Αυτό σημαίνει ότι τα δανειακά κεφαλαία δεν αποτελούν μεγάλο μέρος των συνολικών επενδεδυμένων κεφαλαίων όποτε και δεν υπάρχει μεγάλος κίνδυνος ο δήμος να προβεί σε μη ορθολογικές επενδυτικές δραστηριότητες , οι οποίες να προξενήσουν ζημίες .

Έτσι λοιπόν , από πλευράς πιστωτών του δήμου, όσο χαμηλότερος είναι ο δείκτης τόσο μεγαλύτερη είναι η εξασφάλιση τους έναντι ζημιών που τυχόν θα υποστούν σε περίπτωση αποτυχίας και ρευστότητας των στοιχείων του ενεργητικού του .

Αριθμοδείκτες εξόδων λειτουργίας

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΞΟΔΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2002	Μ.Ο. ΚΛΑΔΟΥ
Δείκτης εξόδων λειτουργίας	30,13	25,83
Δείκτης δαπανών συντηρήσεων και επισκευών	0,77	3,30

Ο δείκτης εξόδων λειτουργίας του δήμου παρατηρούμε ότι εμφανίζεται μεγαλύτερος από το μέσο όρο του κλάδου . Αυτό δείχνει ότι ο δήμος δεν είναι σε θέση να καλύψει τις λειτουργικές του δαπάνες από τις πωλήσεις του . σα προέκταση αυτού μπορούμε να συμπεράνουμε ότι και η διοίκηση και οργάνωση του αρμόδιου τμήματος δεν είναι και η ιδανικότερη , αφού δεν μπορεί να είναι ικανή για την πρόβλεψη και πρόληψη των γενικότερων αρνητικών εξελίξεων στη λειτουργία του φορέα .

Αντίθετα λοιπόν από το δείκτη λειτουργίας , ο δείκτης δαπανών συντήρησης και επισκευών , εμφανίζεται να κυμαίνεται σε ικανοποιητικά επίπεδα , μόλις 0,77% , σε σχέση με το μέσο όρο του δείκτη του κλάδου , ο οποίος είναι 3,30%.

Αυτός δείχνει ότι ο δήμος βρίσκεται στην ευχάριστη σε θέση να καλύπτει το κόστος συντηρήσεων και επισκευών των πάγιων . Έτσι λοιπόν καταλαβαίνουμε ότι ο φορέας ακολουθεί μια ιδανική πολιτική αναφορικά με τον πάγιο εξοπλισμό του καθώς επίσης και ότι η ποιότητα των αντιστοιχών πάγιων είναι άριστη .

Δήμος Κορινού

Ο δήμος Κορινού εδρεύει στο νόμο Πιερίας . Έχει έκταση 5.557 τ.μ. , αποτελείται από 5 δημοτικά διαμερίσματα και ο πληθυσμός του κυμαίνεται στους 70.909 χιλιάδες κάτοικους . Ύστερα από τη μελέτη του ισολογισμού του προέκυψαν οι παρακάτω πίνακες αριθμοδεικτών :

ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2002	Μ.Ο. ΚΛΑΔΟΥ
Δείκτης άμεσης ή ειδικής ρευστότητας	6,82	2,59
Δείκτης γενικής ή κυκλοφοριακής ρευστότητας	6,82	2,59
Δείκτης διατήρησης ταμιακής ρευστότητας ή αμυντικού χρονικού διαστήματος	57,63	77,99

Ο παραπάνω πίνακας , την ανάλυση της ρευστότητας του δήμου , όπου αποτελεί μια άμεση ένδειξη για την κατάσταση των ρευστών διαθέσιμων του δήμου .

Πιο αναλυτικά , ο δείκτης άμεσης ή ειδικής ρευστότητας και ο δείκτης γενικής ή κυκλοφοριακής ρευστότητας εκφράζουν την ικανότητα του φορέα να αντιμετωπίζει τις τρέχουσες – βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του . Η διάφορα των δυο έγκειται όπως έχουμε αναφέρει και παραπάνω στο ότι ο δείκτης άμεσης ή ειδικής ρευστότητας αποτελεί μια αυστηρή μέτρηση διότι δεν συμπεριλαμβάνει τα αποθέματα και των προκαταβολές αυτών και των πάγιων .

Στην περίπτωση αυτή , οι δυο δείκτες αυτοί , εμφανίζονται να είναι μεγαλύτεροι από το μέσο όρο του αντιστοίχου δείκτη του κλάδου . Αυτό σημαίνει ότι ο δήμος

μπορεί να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του από το κυκλοφορούν ενεργητικό σε περίπτωση νάρκης . Παράλληλα αυτό συνεπάγεται και με την καλύτερη οργάνωση και διαχείριση των σχετικών στοιχείων του φορέα και στην ικανοποιητική πιστοληπτική ικανότητα του δήμου μεταξύ πωλήσεων και εισπράξεων.

Αντίθετα , ο δείκτης διατήρησης ταμιακής ρευστότητας ή αμυντικού χρονικού διαστήματος , εμφανίζεται μικρότερος από το μέσο όρο του κλάδου . Αυτό σημαίνει ότι ο δήμος μπορεί να καλύψει τα λειτουργικά του έξοδα από τα ρευστοποιήσιμα στοιχεία του σε χρονικό διάστημα 58 περίπου ημερών , χωρίς να καταφύγει στην χρησιμοποίηση εσόδων που προέρχονται από άλλες δραστηριότητες .

ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2002	Μ.Ο. ΚΛΑΔΟΥ
Δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης	0,39	5,14
Δείκτης ξένων / ίδιων κεφαλαίων	0,39	5,62

Ο δείκτης αυτός λοιπόν , δείχνει το ποσοστό των συνολικά επενδεδυμένων κεφαλαίων σε στοιχεία του ενεργητικού , τα οποία προήλθαν από τους πιστωτές του δήμου . Δηλαδή δείχνει το ποσοστό του συνόλου του ενεργητικού , πάνω στο οποίο οι πιστωτές έχουν οποιαδήποτε μορφής απαιτήσεις , ή ακόμα δείχνει το ποσοστό των ξένων κεφαλαίων στο σύνολο των κεφαλαίων του Δήμου .

Από πλευράς πιστωτών του δήμου , όσο χαμηλότερος είναι ο δείκτης τόσο μεγαλύτερη είναι η εξασφάλιση τους έναντι ζημιών που τυχόν θα υποστούν σε περίπτωση αποτυχίας και ρευστότητας των στοιχείων του ενεργητικού του . Όταν ο δείκτης αυτός είναι σε υψηλό επίπεδο , πράγμα που σημαίνει ότι τα δανειακά κεφαλαία αποτελούν μεγάλο μέρος των συνολικών επενδεδυμένων κεφαλαίων , υπάρχει κίνδυνος ο δήμος να προβεί σε μη ορθολογικές επενδυτικές δραστηριότητες , οι οποίες να προξενήσουν ζημιές .

Επομένως , καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι το επίπεδο που κυμαίνεται ο δήμος είναι αρκετά ικανοποιητικό , αφού ο δείκτης εμφανίζεται μικρότερος . Ο δήμος έτσι είναι σε θέση να καλύψει τις ζημιές του σε περίπτωση ανάγκης .

Ο δείκτης ξένων προς ίδιων κεφαλαίων προσδιορίζει τη σχέση των ίδιων κεφαλαίων του δήμου με τις δανειακές υποχρεώσεις του . Όσο μεγαλύτερος εμφανίζεται ο δείκτης αυτός από το μέσο όρο τόσο υπερχρεωμένος εμφανίζεται ο δήμος . Στην περίπτωση του δήμου Κορινού , η κατάσταση είναι ικανοποιητική διότι ο δείκτης είναι μικρότερος από το μέσο όρο του κλάδου , πράγμα που σημαίνει ότι ο δήμος δεν βρίσκεται στην δυσάρεστη θέση της υπερχρέωσης .

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΞΟΔΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2002	Μ.Ο. ΚΛΑΔΟΥ
Δείκτης εξόδων λειτουργίας	21,51	25,83
Δείκτης δαπανών συντηρήσεων και επισκευών	1,56	3,30

Τέλος , οι δείκτες εξόδων λειτουργίας του δήμου , προσδίδουν στο δήμο μια ικανοποιητική εικόνα σχετικά με την πολιτική που ακολουθεί η διοίκηση καθώς επίσης και την ποιότητα των πάγιων περιουσιακών στοιχείων του . Πιο συγκεκριμένα , ο δείκτης εξόδων λειτουργία που εμφανίζει τη σχέση των εξόδων λειτουργίας του φορέα με τις πωλήσεις της χρήσης , είναι μικρότερος από το μέσο όρο του κλάδου , γεγονός που δείχνει ότι ο δήμος καλύπτει τα έξοδα λειτουργίας του από τις εκάστοτε πωλήσεις του . Παράλληλα και ο δείκτης δαπανών συντηρήσεων και επισκευών , ο οποίος κι αυτός εμφανίζεται μικρότερος , δείχνει την ικανότητα του δήμου να μπορεί να καλύπτει τα έξοδα συντήρησης και επισκευής των πάγιων του , χωρίς να χρησιμοποιεί πόρους από άλλες δραστηριότητες .

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Φτάνοντας λοιπόν στο τέλος της έρευνας , γίνεται αντιληπτό ότι ο δρόμος που ανοίγεται για προβληματισμό γύρω από το θέμα των οικονομικών της αυτοδιοίκησης είναι μεγάλος . Τα ζητήματα που αντιμετωπίζονται είναι σημαντικά , γεγονός που συνεπάγεται στην διαθεσιμότητα των αρμόδιων ώστε να ασχοληθούν σοβαρά διαθέτοντας θέληση , γνώση , εμπειρία και χρόνο.

Μελετώντας τις οικονομικές καταστάσεις των παραπάνω δήμων της Ελλάδας, παρατηρούμε , ότι κανένας δήμος δεν αποτελεί δήμος ενός ολοκληρωμένου πρότυπου , τον οποίο οι άλλοι δήμοι να θεωρούν το ιδανικότερο παράδειγμα προς μίμηση . Όλοι οι δήμοι παρουσιάζουν ατέλειες , ελλιπής οργάνωση και διοίκηση , μη σωστή διαχείριση των πόρων τους , έλλειψη προσωπικού , έλλειψη μηχανογράφησης υπηρεσιών κ.α.

Για να λυθούν τα υπάρχοντα προβλήματα τα οικονομικά των Ο.Τ.Α. εκτός λοιπόν την καταγραφή των αναγκών της οικείας Περιφέρειας , την εξασφάλιση των επαρκών πόρων , την υιοθέτηση κατάλληλου δυναμικού προσωπικού , την εφαρμογή συστήματος προγραμματισμού – παρακολούθησης και αξιολόγησης των Ο.Τ.Α. και την εφαρμογή διπλογραφικού συστήματος , θα πρέπει να δημιουργηθούν ειδικοί δείκτες για τους Ο.Τ.Α. που θα παρακολουθούν και θα ελέγχουν την οικονομική κατάσταση - λειτουργία του και τον προϋπολογισμό του . Η διαφοροποίηση αυτή γίνεται διότι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) αποτελούν ιδιότυπος οικονομικούς οργανισμούς . Τους κατατάσσουμε δηλαδή στους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς , στους οργανισμούς αυτούς όπου η έννοια του κέρδους ταυτίζεται με την έννοια του πλεονάσματος . Η ύπαρξη αυτή του πλεονάσματος στους οργανισμούς αυτούς έχει σαν στόχο κυρίως την υλοποίηση των αναπτυξιακών στόχων . Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση η ύπαρξη του πλεονάσματος δεν θεωρείται απαραίτητη.

Επιπλέον , όπως είναι γνωστό , οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν σαν σκοπό την εξυπηρέτηση των πολιτών με τον αποδοτικότερο και οικονομικότερο τρόπο . Σε συνδυασμό λοιπόν με την βασική αρχή των οικονομικών αυτών οργανισμών (όχι κέρδος αλλά πλεονασμα) γίνεται ακομη πιο ισχυρή η υπόψη μας ότι πρόκειται για ένα οργανισμό με καθαρά κοινωνικό χαρακτήρα . Αυτό ακριβώς το γεγονός είναι που μας δημιουργεί τη δυσκολία στη προσπάθεια μέτρησης της οικονομικής επίδοσης του καθώς επίσης αποτελεί και το βασικότερο παράγοντα που διαφοροποιεί τους Ο.Τ.Α. από τις άλλες οικονομικές μονάδες .

Έτσι λοιπόν η κατάρτιση των ειδικών δεικτών θα πρέπει να γίνει με τρόπο ενιαίο που να οδηγεί στη συνολική αξιολόγηση της οικονομικής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. και χρηματοοικονομικής ανάλυσης του που με τη σειρά της να οδηγεί σε ορθολογικότερη διαχείριση και διοίκησης του οργανισμού ανάλογα με το είδος του Ο.Τ.Α (αστικό , αγροτικό , τουριστικό κ.α.) και το μέγεθος του. Έτσι θα επιτρέπει την καλύτερη αξιοποίηση του λογιστικού και στατιστικού υλικού του οργανισμού το οποίο θα εξυπηρετήσει όχι μόνο την ανάγκες του αλλά και θα διευκολύνει όλους τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς επίσης και θα αποτελέσει τη βάση για μελέτες οργανισμών σε εθνικό επίπεδο .

Τέλος , θα ήθελα να επισημάνω , ότι κατά την διάρκεια εκπόνησης της πτυχιακής μου εργασίας , αντιμετώπισα αρκετά προβλήματα τα οποία αποτέλεσαν τροχοπέδη για την όλη διαδικασία ολοκλήρωσης της . Αρχικά παρουσιάστηκε δυσκολία συλλογής των οικονομικών καταστάσεων από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης . Προσπάθησα να συγκεντρώσω τις οικονομικές καταστάσεις πηγαίνοντας αυτοπροσώπως σε δήμους , στο Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθώς επίσης και στην Ε.Ε.Τ.Α.Α Ύστερα από το χρονικό διάστημα δυο μηνών όπου οι προσπάθειες μου δεν απέδωσαν μεσολάβησαν συνεργάτες του τμήματος τοπικής αυτοδιοίκησης και ύστερα από έκκληση του τμήματος στους αρμόδιους φορείς , στάλθηκαν εφτά ισολογισμοί εκ των οποίων ο ένας ήταν ελλιπής με αποτέλεσμα να μην μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην περαιτέρω οικονομική ανάλυση . Το δεύτερο σημαντικό πρόβλημα σχετίζεται με το εργαλείο επεξεργασίας των ισολογισμών . Η επεξεργασία αυτή των ισολογισμών επιτεύχθηκε μέσω της βοήθειας της εφαρμογής FinanMax από την εταιρία Specisoft όπου κατά την διάρκεια εγκατάστασης της παρουσιάστηκαν αρκετά πρόβλημα . Έτσι χρειάστηκε αρκετός χρόνος τόσο για την επανεγκατάστασή της όσο και για τη μάθηση χειρισμού της . Πρόβλημα παρουσιάστηκε επίσης και κατά την διάρκεια της προσπάθειας για την περαιτέρω οικονομική ανάλυση των παραπάνω δήμων , αφού δεν ήταν δυνατό να εισχωρήσουμε στους δήμους , ώστε να μελετήσουμε και να κατανοήσουμε τον ακριβή τρόπο διοίκησης και διαχείρισης των στοιχείων του εφόσον πολλές φορές οι οικονομικές καταστάσεις επιδέχονται τα "στολίσματα" των αρμόδιων των υπεύθυνων και δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κάντζος Κωνσταντίνος , “ Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων “
- Περιοδικό , “ Επιθεώρηση”
- Τάτσος Νίκος , “ Δημοσιονομική αποκέντρωση “
- Ross Westerfield / Jaffe , “ Corporate finance”

ΔΗΜΟΣ ΒΟΙΩΝ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002
1η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002)
(ποσά σε ευρώ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2002			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2002
	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη		
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ				Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
4 Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως	72.516,44	15.160,20	57.356,14	1. Κεφάλαιο	7.193.061,27
	72.516,44	15.160,20	57.356,14		7.193.061,27
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				Β. Διαφορές αναπροσαρμογής και επανορθώσεων επενδύσεων - Διυλίες παγίων	
Β. Ενομήματα ακινητοποιήσεων				1. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας τίτλων	331,52
1 Γήπεδα - Οικόπεδα	1.800.434,59		1.800.434,59	2. Διυλίες παγίων	174.675,17
1α Πλατείες-Πάρκα - Παιδοίπιοι κοινής χρήσεως	175.727,05	80.726,67	95.000,38	4. Επικυρωθήσαστες επενδύσεις	456.486,46
1β Οδοί-Οδοστρώματα κοινής χρήσεως	3.039.235,55	1.015.839,65	2.023.395,90		831.493,15
1γ Πεζοδρόμια κοινής χρήσεως	24.410,91	1.822,06	22.588,85	IV. Αποσπλάσματα εις νέο	
3 Κτίρια και τεχνικά έργα	2.305.082,73	549.566,93	1.755.515,80	Υπόλοιπα πλεονασμάτων εις νέο	74.908,70
3β. Εγκαταστάσεις Ηλεκτροφωτισμού κοινής χρήσεως	481.275,37	99.035,86	382.239,51		7.999.463,72
3γ. Λοιπές μόνιμες εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως	16.594,40	20.079,83	36.674,23	Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
4 Μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός	21.689,43	3.526,19	18.163,24	1. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	
5. Μεταφορικά μέσα	422.510,47	199.531,23	222.979,24	2. Δάνεια τραπεζών	117.028,53
6. Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	147.887,11	51.803,27	96.083,84		228.457,35
7. Ακινήτοποιησεις υπό εκτίμηση και προκαταβολές	882.324,93		882.324,93	7. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	5.131,20
Εξόνοιο ακινητοποιήσεων (Π)	8.361.182,64	2.822.034,03	7.339.148,48	8. Πιστωτές διάφοροι	97.685,13
III. Τίτλοι πάγια επένδυσης και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις					331.273,88
1 Τίτλοι πάγια επένδυσης					5.131,20
					97.685,13
Εξόνοιο παγίου ενεργητικού (ΓΠ + ΠΠ)			7.760.862,21	Σύνολο υποχρεώσεων (ΓΠ+ΠΠ)	448.300,21
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	
Β. Απαιτήσεις				2. Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα	22.282,06
1 Απαιτήσεις από πώληση αγαθών και υπηρεσιών			92.287,77	3. Λοιπά μεταβατικοί λογαριασμοί	120.683,28
			92.287,77		142.965,34
IV. Διατίθεται				Εξόνοιο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔΠ+ΔΠΠ+ΔΠ)	672.510,91
3 Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας			580.223,14	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ)	8.499.729,28
			580.223,14	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ	
Εξόνοιο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔΠ+ΔΠΠ+ΔΠ)			672.510,91	2. Χρεωστικοί λογαριασμοί προμηθευτών	6.325.885,78
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ)			8.499.729,28	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ	
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ				7. Πιστωτικοί λογαριασμοί προμηθευτών	6.325.885,78
2. Χρεωστικοί λογαριασμοί προμηθευτών			6.325.885,78		

Σημειώσεις:

- Η αξία των κονδυλίων του ενεργητικού (Γ-Π-1) Γήπεδα-Οικόπεδα και (Γ-Π-3) Κτίρια και τεχνικά έργα της απογραφής έναρξης της χρήσεως 2002 προσδιορίστηκαν με βάση το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων που προβλέπεται από τις ισχύουσες φορολογικές διατάξεις. Για μέρος των ακινήτων δεν έχει διενεργηθεί μεταγραφή στις μετρες του Δήμου στα οριζόμενα Υποθηκοφυλάκια. Οι αξίες των παγίων κοινής χρήσεως που εμφανίζονται στους λογαριασμούς του ενεργητικού (Γ-Π-1α), (Γ-Π-1β), (Γ-Π-1γ), (Γ-Π-3β) και (Γ-Π-3γ) προσδιορίστηκαν με βάση το υποκαταθέν Τεχνικό Πρόγραμμα του Δήμου των προηγούμενων χρήσεων 1992 έως 2001. Οποιαδήποτε αποκλίσεις στις ποσότητες και αξίες της απογραφής ενδείκνυται από αυτές που θα προκύψουν κατά την έλεγχο των τριών επόμενων χρήσεων, θα κατιστοποιηθούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση Β της παραγράφου 1.1.108 του Π.Δ. 315/20.12.1999.
- Στα έσοδα της χρήσεως, κατά πάγια πρακτική, περιλαμβάνονται τα βεβαιωθέντα στην επίσημη χρήση.
- Οι δαπάνες του Δήμου υπόκεινται στην διαδικασία καταστατικού ελέγχου από το ελεγκτικό συνέδριο.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ		ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	
31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002)		Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2002	
		Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2002	
I. Αποσπλάσματα εκμεταλλεύσεως			Καθάρα αποσπλάσματα (πλεόνασμα) χρήσεως
1. Έσοδα από πώληση αγαθών και υπηρεσιών	536.631,69		74.908,70
2. Έσοδα από φόρους-εσοφές-πρόστιμα-προσαυξήσεις	32.819,22		
3. Τακτικές επικυρωθήσαστες από Κρατικό Προσπολογοισμό	971.505,25	1.540.956,16	Υπόλοιπα πλεονασμάτων εις νέο
Μείων: Κόστος αγαθών και υπηρεσιών		1.728.593,14	74.908,70
Μικτά αποσπλάσματα (έλλειμμα) εκμεταλλεύσεως		-187.636,98	
ΠΛΕΟΝ: Άλλα έσοδα		598.816,71	
Εξόνοιο		411.179,73	
ΜΕΙΟΝ: 1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	319.453,83		
3. Έξοδα λειτουργίας δημοσίων σχέσεων	78.394,31	387.847,94	
Μερικά αποσπλάσματα (πλεόνασμα) εκμεταλλεύσεως		13.311,79	
Μείων:			
3. Χρεωστικοί τόκοι και συνθή έξοδα		2.843,53	
Ολικά αποσπλάσματα (πλεόνασμα) εκμεταλλεύσεως		10.688,26	
II. ΠΛΕΟΝ: Έκτακτα αποσπλάσματα			
1. Έκτακτα & Ανόργανα έσοδα	27.881,93		
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	118.603,08		
Μείων:			
1. Έκτακτα & Ανόργανα έξοδα	31,18		
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	82.233,39	84.233,41	
Οργανικά και έκτακτα αποσπλάσματα (πλεόνασμα)		74.908,70	
Εξόνοιο αποσπλάσεων παγίων στοιχείων	534.061,25		
Μείων: Οι από αυτές ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος	534.061,25	0,00	
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (πλεόνασμα) ΧΡΗΣΕΩΣ		74.908,70	

Νεόπολη Βοιών, 25 Αυγούστου 2003

Ο ΣΥΝΤΑΞΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Η ΟΜΑΔΑ ΔΙΑΔΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΩΣΤΑΚΟΣ Γ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΑΙΒΑΝΟΣ Π. ΜΙΧΑΗΛΗΣ

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ
ΚΟΥΣΟΥΛΗΣ Ι. ΠΑΝΝΗΣ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ
Προς το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Βοιών

Ελέγχσα τις ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το σχετικό Προσάρτημα του Δήμου Βοιών της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2002. Ο έλεγχός μας, στα πλαίσια του οποίου λάβαμε υπόψη μας και τις σχετικές διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα Π.Δ. 410/1995 όπως ισχύει, έγινε σύμφωνα με τις ελεγκτικές διαδικασίες που κρίναμε κατάλληλες, με βάση τις αρχές και τους κανόνες ελεγκτικής που ακολουθεί το Σύστημα Ορισμένων Ελεγκτικών Λογισμίων οι οποίοι είναι σύμφωνα με τις βασικές αρχές των διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων. Τέθηκαν στη διάθεσή μας οι βιβλία και στοιχεία που ήρθαν ο Δήμος και μας δόθηκαν οι αναγκαίες για τον έλεγχο πληροφορίες και επεξηγήσεις που ζητήσαμε. Ο Δήμος, εφόσον ορθά το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Δήμων και Κοινοτήτων (Π.Δ. 315/1999). Το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών, προσδιορίστηκε εζωλογοιστικά σύμφωνα με τις παραδειγματικές αρχές λογισμίου του κόστους, που προβλέπονται από το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Δήμων και Κοινοτήτων. Επαληθεύσαμε τη συμφωνία του περιεχομένου της Εκθετικής Διαχειριστικής της Δημοτικής Επιτροπής προς το Δημοτικό Συμβούλιο, με τις Οικονομικές Καταστάσεις. Το Προσάρτημα περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται από την παράρ. 4.1.501 του άρθρου 1 του Π.Δ. 315/1999 (Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Δήμων). Ο Δήμος άρχισε να τηρεί λογιστικά βιβλία με τη διπλολογιστική λογιστική μέθοδο από την 1.1.2002 και το άνοιγμα τους έγινε με βάση την απογραφή που διενεργήθηκε σύμφωνα με την παράρ. 1.1.108 του άρθρου 1 του Π.Δ. 315/1999. Από τον παραπάνω έλεγχό μας προέκυψαν οι εξής 1. Ο λογαριασμός του ενεργητικού "Γ.Π-1-Πίλοο πάγια επένδυσης" αντιπροσωπεύει: α) κατά € 355.099,04 συμμετοχή του Δήμου σε δύο δημοτικές επιχειρήσεις, οι οποίες αποτιμήθηκαν στην αξία κτήσεως. Η εσωτερική λογιστική αξία των μετοχών αυτών σύμφωνα με τους τελευταίους δημοσιευμένους λογαριασμούς ανέρχεται στο ποσό των € 36.331,94. 2. Στο πλαίσιο εφαρμογής του διπλολογιστικού Συστήματος, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Δήμου χρειάζεται περαιτέρω βελτίωση για να ανταποκρίνεται στις διαχειριστικές και λογιστικές ανάγκες αυτού. Κατά τη γνώμη μας, οι συνθήκες Οικονομικές Καταστάσεις οι οποίες προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία του Δήμου στεκόντων, μαζί με το Προσάρτημα, αφού ληφθούν υπόψη οι παραπάνω παρατηρήσεις μας καθώς και οι σημειώσεις και Δήμου κάτω από τον έλεγχό μας, την περιστασιακή διάβρωση και την οικονομική θέση του Δήμου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2002, καθώς και τα αποσπλάσματα της χρήσεως που έληξε αυτή την ημερομηνία, βάσει των σχετικών διατάξεων που ισχύουν και λογιστικών αρχών, οι οποίες έχουν γίνει γενικά παραδοχές.

Νεόπολη Βοιών, 01 Σεπτεμβρίου 2003
Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΣΤΡΑΤΟΣ ΠΑΠΚΡΙΑΝΗΣ
Α.Μ. ΤΟΕΛ 14351
Σ.Ο.Λ. Α.Ε.Ο.Ε.

ΕΔΕΧΥ

ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002

1η ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσό κλειόμενης χρήσεως 2002		
	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόθε αξία
Β. ΕΣΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ			
4 Λοιπά έσοδα εγκαταστάσεων	837.525,40	29.718,91	807.806,49
	<u>837.525,40</u>	<u>29.718,91</u>	<u>807.806,49</u>
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Η. Ενσώματες περιουσιακές			
1 Γήπεδο - Οικόπεδα	73.808.930,37	0,00	73.808.930,37
1α Γήπεδο - Οικόπεδο - Πεδίο ποιοτικής χρήσεως	9.749.715,87	9.649.484,98	103.310,89
1β Οδοί-Οδονομήματα κοινής χρήσεως	36.838.384,33	36.838.378,15	6,18
1γ Πεδίο ποιοτικής κοινής χρήσεως	12.549.835,30	12.649.829,21	6,15
3 Κτίρια και τεχνικά έργα	35.830.774,82	2.878.484,25	32.952.290,57
3β Εγκαταστάσεις Μηχανοκίνητου κοινής χρήσεως	792.109,54	745.886,27	46.223,27
3γ Λοιπές εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως	3.188,48	0,00	3.188,48
4 Μηχανήματα-Τεχνικές εγκαταστάσεις και λοιπές μηχ. εξ.	105.288,52	73.534,09	31.754,44
5 Μεταφορικά μέσα	2.473.375,53	1.224.080,48	1.249.295,05
6 Επένδυση και λοιπές επενδύσεις	1.444.377,81	978.792,76	465.585,05
7 Ακίνητα περιουσιακά υπό εκμίσθηση και προνομιούχα	5.172.090,58	0,00	5.172.090,58
Σύνολο ακινήτων (Π1)	<u>178.688.051,18</u>	<u>69.038.188,18</u>	<u>113.830.901,81</u>
ΙΙ. Ήλπις πάγια επένδυση και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις			
1 Ήλπις πάγια επένδυση			7.060.909,24
Σύνολο ήλπις ενεργητικού (Π1+Π2)			<u>120.891.810,25</u>
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Α. Απαιτήσεις			
1 Απαιτήσεις από πώληση αγαθών και υπηρεσιών			1.662.958,68
2 Χρεώσεις διάφοροι			79.013,18
3α Τράπεζα Ελλάδος Λογαρ. Υπόλοιπο για πληρωμή έργων ΣΑΕΠ			1.281.942,07
			<u>3.023.913,93</u>
Β. Χρεώματα			
1 Χρεώματα			182.140,58
			<u>182.140,58</u>
Γ. Διάρθρωση			
1 Ταμείο			1.033.448,93
			<u>1.033.448,93</u>
Σύνολο κυκλοφορούν ενεργητικού (Δ1+Δ2+Δ3)			<u>4.240.603,49</u>
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)			<u>125.848.222,14</u>
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΔΙΤΙΚΟ			
1 Αλλάρια περιουσιακά στοιχεία			0,74
2 Χρεωτικο λογαριασμοί Προϋπολογισμού			40.278.390,87
			<u>40.278.391,61</u>

ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσό κλειόμενης χρήσεως 2002
Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
1 Κεφάλαιο	103.100.399,88
	<u>103.100.399,88</u>
Β. Διαφορές αναπροσαρμογής και επιχορηγήσεις επενδύσεων - διαρκές παγίων	
3 Διαρκές παγίων	738.444,85
4 Επιχορηγήσεις επενδύσεων	19.092.034,79
	<u>19.830.479,64</u>
Γ. Αποσβέσεις επί των	
3 Διαρκές παγίων επί των	-1.574.807,06
	<u>-1.574.807,06</u>
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (Α+Β+Γ)	<u>121.366.072,34</u>
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
1. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	
3α Δάνεια Ελληνικού Δημοσίου	783.983,42
	<u>783.983,42</u>
Β. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	
1 Προμηθευτές	1.857.183,31
2 Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	308.493,81
3 Πρωτοίτες διάφοροι	274.287,48
4 Πρωτοίτες διάφοροι (δανεισμένοι έργοι ΣΑΕΠ)	1.281.942,07
	<u>3.722.906,67</u>
Σύνολο υποχρεώσεων (Γ+Δ)	<u>4.482.949,80</u>
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Γ)	<u>125.848.222,14</u>
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΕΤΡΩΤΙΚΟ	
1 Διαφορές αλλοίωσης περιουσιακών στοιχείων	0,74
2 Πρωτοίτες λογαριασμοί προϋπολογισμού	40.278.390,87
	<u>40.278.391,61</u>

1) Η αξία των κονδυλίων του ενεργητικού (Γ-11-1) "Γήπεδο-Οικόπεδο" και (Γ-11-3) Κτίρια και τεχνικά έργα της απογραφής έτους 2002 προσδιορίστηκαν με βάση τα στοιχεία αναμενόμενου προσδοκώμενου της αξίας των ακινήτων που προβλέπονται από τις ισχύουσες φορολογικές διατάξεις. Οποιοδήποτε αποσβέσεις της ποσότητας και αξίας, από αυτές που θα προκύψουν κατά τον έλεγχο των ετών επόμενων χρόνων θα αποσβέστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση 8 της παραγράφου 1.1.108 του Π.Δ. 315/20 12 1999.

2) Οι αξίες των παγίων κοινής χρήσεως που εμφανίζονται στους λογαριασμούς του ενεργητικού (Γ-11-1α), (Γ-11-1β), (Γ-11-1γ), (Γ-11-3) και (Γ-11-3γ) προσδιορίστηκαν με βάση τα υπολογισθέν τεχνικά πρόγραμματα του Δήμου των προηγούμενων χρόνων 1990 έως 2001.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002)

Αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεως	Ποσό κλειόμενης χρήσεως 2002	
1. Έσοδα από πώληση αγαθών και υπηρεσιών		1.349.047,00
2. Έσοδα από φόρους εισφορές-πρόστιμα-προσαυξήσεις		1.854.244,48
3. Τακτικές επιχορηγήσεις από Κρατικό Προϋπολογισμό		9.701.886,47
Σύνολο		<u>18.905.551,53</u>
Μείον: Κόστος αγαθών και υπηρεσιών		<u>20.095.239,07</u>
Μικτά αποτελέσματα (ζημιές) εκμεταλλεύσεως		<u>-1.189.687,54</u>
Πλέον: Άλλα έσοδα		<u>83.834,04</u>
Σύνολο		<u>-1.106.853,50</u>
Μείον: 1 Έσοδα δημοτικής λειτουργίας	1.025.798,31	
3 Έσοδα λειτουργίας δημοσίων σχέσεων	1.835.748,45	2.861.546,76
Μερικά αποτελέσματα (ζημιές) εκμεταλλεύσεως		<u>-3.747.398,26</u>
Πλέον: 1. Πρωτοίτες τόκοι και συναφή έσοδα	3.905,45	
Μείον: 3. Χρεωτικοί τόκοι και συναφή έξοδα	98.107,88	94.202,43
Ολικά αποτελέσματα (ζημιές) εκμεταλλεύσεως		<u>-3.841.695,09</u>
ΠΛΕΟΝ: Έσοδα αποτελέσματα		
1 Έσοδα και ανόρθωση έσοδα	2.498.208,23	
3 Έσοδα προηγούμενων χρόνων	893.805,57	3.192.071,80
Μείον:		
3 Έξοδα προηγούμενων χρόνων		905.078,17
		<u>2.286.983,63</u>
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (ζημιές)		<u>-1.874.807,06</u>
Μείον: Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων	3.292.942,10	
Μείον: Γ) από πωλήσεις ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος		0,00
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΖΗΜΙΕΣ) ΧΡΗΣΕΩΣ		<u>-1.874.807,06</u>

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	Ποσό κλειόμενης χρήσεως 2002
Καθαρά αποτελέσματα (ζημιές) χρήσεως	-1.574.807,06
(+) Υπόλοιπα αποτελεσμάτων προηγούμενων χρόνων	0,00
Σύνολο Σε Μέσων	<u>-1.574.807,06</u>

Βόλος, 20 Απριλίου 2003

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΙΟΥ
ΑΔΤ / Τ - 72332

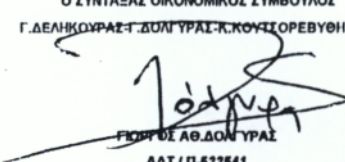
Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΜΑΡΙΑ ΜΟΥΣΚΗ
ΑΔΤ / Τ - 414946

Ο ΣΥΝΤΑΞΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Γ. ΔΕΛΗΚΟΥΡΑΣ-Γ. ΔΟΥΓΡΑΣ-Κ. ΚΟΥΤΣΟΡΕΒΟΥΘΗΣ ΟΕ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΛΗΚΟΥΡΑΣ
ΑΔΤ / Τ - 622841

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ Προς το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Βόλου

Ελέγξαμε τις ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το σχετικό Προσάρτημα του «ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ» της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2002. Ο έλεγχός μας, στα πλαίσια του οποίου λάβαμε υπόψη μας και τις σχετικές διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού κώδικα Π.Δ. 410/1995 όπως ισχύει, έγινε σύμφωνα με τις ελεγκτικές διαδικασίες που κρίναμε κατάλληλες, με βάση τις αρχές και τους κανόνες ελεγκτικής που ακολουθεί το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών οι οποίοι είναι σύμφωνα με τις βασικές αρχές των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων. Τέθηκαν στη διάθεσή μας τα βιβλία και στοιχεία που τήρησε ο Δήμος και μας δόθηκαν οι αναγκαίες για τον έλεγχο πληροφορίες και εξηγήσεις που ζητήσαμε. Ο Δήμος εφάρμοσε ορθά το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Δήμων και Κοινοτήτων (Π.Δ. 315/1999). Το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών και κατασκευής παγίων εγκαταστάσεων, που προκύπτει από τα λογιστικά βιβλία, προσδιορίστηκε εξωλογιστικά σύμφωνα με τις παραδεδεγμένες αρχές λογισμο. Το κόστος που προβλέπονται από το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Δήμων και Κοινοτήτων. Επαληθεύσαμε την συμφωνία του παρεχομένου της Εκθέσεως Διαχειρίσεως της Δημοτικής Διαχείρισης προς το Δημοτικό Συμβούλιο, με τις σχετικές Οικονομικές Καταστάσεις. Το Προσάρτημα περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται από την παράγρ. 4.1.501 του άρθρου 1 του Π.Δ. 315/1999. Ο Δήμος άρχισε να τηρεί λογιστικά βιβλία με τη διπλογραφική λογιστική μέθοδο από την 1.1.2002 και το άνοιγμα τους έγινε με βάση την απογραφή που διενεργήθηκε σύμφωνα με την παράγρ. 1.1.108 του άρθρου 1 του Π.Δ. 315/1999. Από τον παραπάνω έλεγχό μας προέκυψαν τα εξής:

1) Ο λογαριασμός του ενεργητικού (Γ-11-1) «Ήλπις πάγια επένδυσης» ποσού € 7.080.909,24 αφορά: α) κατά ποσό € 7.005.135,73 την αξία κτήσεως συμμετοχών του Δήμου κατά 100% σε εννέα Δημοτικές Επιχειρήσεις και Οργανισμούς μη ελεγχόμενες από Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή. Με βάση το τελευταίο νόμισμα συναγμένο Ισολογισμούς της 31.12.2002, η εσωτερική λογιστική αξία των συμμετοχών αυτών ανερχόταν στο ποσό των € 3.248.829,08. β) κατά ποσό € 41.100 την αξία κτήσεως συμμετοχής κατά 100% στην Πολυωφική Χωροδία Βόλου, η οποία τηρεί τα βιβλία της με βάση το Δημοτικό Λογιστικό και δεν συντάσσει Ισολογισμό. γ) κατά ποσό € 14.673,51 την αξία κτήσεως συμμετοχής κατά 2,82% σε ανώνυμη εταιρεία (Τεχνολογικό Πάρκο Βόλου Α.Ε.) η οποία διανύει την πρώτη υπερδωδεκάμηνη χρήση της. 2) Δεν έχει περιληφθεί στις ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις η συμμετοχή του Δήμου στην Διαδημοτική Εταιρεία «Δημοτική Επιχείρηση Υδροχέρσης Αποχέτευσης μεζονος περιοχής Βόλου (Δ.Ε.Υ.Α.Μ.Β)» επειδή κατά την σύσταση αυτής δεν προκύπτουν το ποσοστό με το οποίο συμμετέχει ο Δήμος Βόλου καθώς επίσης και ο Δήμος Νέας Ισλίας. Με βάση τον τελευταίο νόμισμα συναγμένο μη ελεγμένο από Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή Ισολογισμό της 31.12.2001 η καθαρή θέση της Διαδημοτικής Εταιρείας ανερχόταν στο ποσό των 54.438.450 €. 3) Ο λογαριασμός του ενεργητικού (Δ-11-1) «Απαιτήσεις από πώληση αγαθών και υπηρεσιών» ποσού € 1.662.958,66 αφορά καθυστερημένες απαιτήσεις, από έσοδα του Δήμου που είχαν βεβαιωθεί σε προηγούμενες χρήσεις και στη χρήση 2002. Από το ανωτέρω ποσό μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου μας παραμένει ανεκπληρωτό ποσό των € 1.200.000 περίπου. 4) Στο λογαριασμό του ενεργητικού (Δ-11-1) «Χρεώματα» περιλαμβάνεται και ποσό 130.594 € που αφορά την αξία κτήσεως μετοχών συνώνυμου εταιρείας (Π.Α.Ε. Α.Ο Βόλου Εθνικός-Ολυμπιακός). Με βάση τον τελευταίο δημοσιευμένο και ελεγμένο από Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή Ισολογισμό της 30.6.2002 η εσωτερική λογιστική αξία των μετοχών αυτών ήταν αρνητική και ανερχόταν στο ποσό των 683.143,55 €. 5) Στα πλαίσια εφαρμογής του Διπλογραφικού Συστήματος, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Δήμου χρειάζεται περαιτέρω βελτίωση για να ανταποκριθεί στις διαχειριστικές και λογιστικές ανάγκες αυτού. Κατά τη γνώμη μας, οι ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις οι οποίες προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία του Δήμου απεικονίζουν, μαζί με το Προσάρτημα, αφού ληφθούν υπόψη οι παραπάνω παρατηρήσεις μας καθώς και οι σημειώσεις του Δήμου κάτω από τον Ισολογισμό, την περυσιακή διάρθρωση και την οικονομική θέση του Δήμου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2002, καθώς και τα αποτελέσματα της χρήσεως που έληξε αυτή την ημερομηνία, βάσει των σχετικών διατάξεων που ισχύουν και λογιστικών αρχών, οι οποίες έχουν γίνει γενικά παραδοκτικές.

Αθήνα, 17 Ιουλίου 2003

ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΣΩΛ
ΟΡΚΩΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΗΜ. ΖΙΑΚΑΣ
Α.Μ. ΣΩΕΛ 13201
Σ.Ο.Α. Α.Ε.Ο.Ε.

ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΙΚΟΥ
ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002 (2η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ : ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ-31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2002			ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2001			ΠΟΣΑ ΚΛΕΙΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2002	ΠΟΣΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2001
	ΑΣΙΑ ΚΤΗΣΕΩΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΑΣΙΑ	ΑΣΙΑ ΚΤΗΣΕΩΣ	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ	ΑΝΑΠΣΒ.ΑΣΙΑ		
ΒΕΣΘΑ ΕΠΙΧΑΡΑΤΑΓΕΣ								
4 Άλλα έσοδα εγκαταστάσεων	1.142,59	1.142,54	0,05	0,00	0,00	0,00	30.930.862,10	30.403.282,19
			0,05	0,00	0,00	0,00	30.930.862,10	30.403.282,19
ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
Ι. Διυλισμικές επενδύσεις								
4 Άλλες επενδύσεις ακινήτων	21.387,93	13.689,44	7.698,49	19.670,30	7.902,07	11.768,23	1.858.516,11	1.485.392,68
			7.698,49	19.670,30	7.902,07	11.768,23	1.858.516,11	1.485.392,68
II. Επενδύσεις κινητοποιήσεων								
1 Τίτλοι - Ομόλογα	6.685.475,94	0,00	6.685.475,94	6.685.475,52	0,00	6.685.475,52	2.111,20	1.577,38
1α Πάσης Ισχύος / Παρόντων και ηθικής χρήσεως	254.763,27	21.702,95	233.060,32	15.232,88	3.806,67	11.426,21	2.111,20	1.577,38
1β Πάνω από 4 μήνες / παρόντων και ηθικής χρήσεως	556.492,33	165.407,34	391.084,99	441.800,04	126.775,12	315.024,92		
1γ Πάνω από 4 μήνες / παρόντων και ηθικής χρήσεως	15.847,40	7.920,56	7.926,84	15.847,40	6.600,44	9.246,96		
1δ Μέχρι 4 μήνες / παρόντων και ηθικής χρήσεως	1.246,06	95,15	1.151,51	0,00	0,00	0,00		
Απορροφήσεις διατήρησης	20.791.314,47	0,00	20.791.314,47	20.791.314,42	0,00	20.791.314,42	787.223,87	219.911,46
2 Κόστος & τόκοα έσοδα	2.352.692,64	410.414,53	1.942.278,11	2.320.561,72	251.570,11	2.068.991,61		
3 Άλλες κινητές επενδύσεις και ηθικής χρήσεως	251.054,73	133.014,16	118.040,57	233.395,65	112.346,04	121.049,61		
4 Μέχρι 4 μήνες / παρόντων και ηθικής χρήσεως	25.710,26	8.790,49	16.919,77	9.844,82	5.275,81	4.569,01		
5 Μεταφορικά μέσα	58.694,10	58.694,04	0,06	58.694,08	58.694,06	0,02		
6 Πάγια & λοιπά έσοδα	187.564,47	121.407,17	66.157,30	116.444,00	106.644,99	9.799,01		
7 Απομειωμένες από κατάληξη & πρ. α. α.	2.787.436,04	0,00	2.787.436,04	1.389.517,17	0,00	1.389.517,17		
	33.968.397,11	927.446,39	33.040.950,72	32.078.127,70	671.713,24	31.406.414,46	33.579.213,18	32.110.163,71
Σύνολο παγία επενδύσεις (Γ1 + ΓII)			33.040.950,72			31.406.414,46	499.155,96	459.771,33
III. Τυχερά κέρδη από πώληση & άλλες κερδοφόρες επενδύσεις								
1 Τυχερά κέρδη από πώληση			278.959,90			278.959,90	499.155,96	459.771,33
			278.959,90			278.959,90		
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Γ1+ΓII+ΓIII)			33.319.910,62			31.685.374,36		
Α. ΚΥΚΛΟΦΟΡΩΝ								
I. Διαθέσιμα								
1 Αποτίμηση από πώληση αγαθών & υπηρεσιών			558.184,71			639.730,50	523.850,26	302.803,48
5 Χρεώσεις διανομής			83.282,62			5.042,64	78.301,02	23.541,64
6 Απομειωμένες διαζυγιστικές προκαταβολές και αποδόσεις			2.934,70			1,95	24.990,76	7.510,35
			644.402,03			644.775,09	33.579,66	21.164,31
II. Διαθέσιμα								
1 Ταμεία			7.884,07			7.933,51	66.747,67	42.512,79
3 Κινητές όψεις & προμήθειες			680.500,25			455.227,49	727.469,37	397.532,67
			688.384,32			463.161,00		
Σύνολο διαθέσιμων (Γ1+ΓII)			1.332.786,35			1.107.936,09	1.226.625,33	857.303,90
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ								
1. Έσοδα προηγούμενης χρήσεως			729,67			0,00	132.894,46	64.358,87
2. Έσοδα προηγούμενης χρήσεως			277.707,69			230.445,95	132.894,46	64.358,87
			278.437,36			230.445,95		
Γ. ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Α+Γ+Ε)			34.938.733,07			33.031.826,48	34.938.733,07	33.031.826,48
Δ. ΔΕΦΕΡΕΜΕΝΑ ΤΑΧΕΩΣ ΧΡΕΩΤΙΚΟΥ								
2. Χρηματοεικό λογιστήριο / Προβλεπόμενα			9.270.751,31			13.614.436,72	9.270.751,31	13.614.436,72

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΔΗΜΟΥ
Όπως προέκυψε από καταγραφή των ακινήτων του Δήμου που έγινε στην επόμενη χρήση υπάρχουν ορισμένες περιπτώσεις ακινήτων που δεν περιλήφθηκαν στην αρχική απογραφή και επομένως και στις οικονομικές καταστάσεις. Η επεξεργασία των φερόμενων της κλειόμενης χρήσης και η αποτίμηση των ακινήτων δεν έχει γίνει πλήρως ολοκληρωθεί. Επίσης σημειώνεται ότι στην αξία των ακινήτων που έχουν περιληφθεί στις Οικονομικές Καταστάσεις υπάρχουν και ορισμένα ακίνητα που έχουν αποτιμηθεί το κάθε ένα με αξία 0,01 € λόγω ελλείψεως στοιχείων προσδιορισμού της αντικειμενικής αξίας.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ
31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002 ΧΡΗΣΗ (Ι ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ-31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002)

I. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ	ΚΛΕΙΟΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ 2002		ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ 2001		ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 2002	
	2.756.627,29	140.285,96	2.533.676,77	393.641,27	ΚΛΕΙΟΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ 2002	ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ 2001
1 Έσοδα από πώληση αγαθών και υπηρεσιών	2.756.627,29		2.533.676,77		Κοινωνία αποτελέσματα (πλεόνασμα) χρήσεως	567.812,41
2 Έσοδα από φέρουσες κτιφωτές - πράσινα - παρασιζήσεις	140.285,96		393.641,27		Υπόλοιπα πλεονασμάτων προηγούμενων χρήσεων	219.911,46
3 Τακτικές επιχορηγήσεις από κρατικό προϋπολογισμό	1.930.157,95		392.217,53		Σύνολο	787.723,87
Μείον : Κόστος αγαθών και υπηρεσιών	2.218.952,93		2.030.141,84		Πλεόνασμα προς διάθεση	219.911,46
Μικτά αποτελέσματα (πλεόνασμα) εκμεταλλεύσεως	1.608.117,27		1.289.392,73			
Μείον : Άλλα έσοδα	438.785,68		118.041,54			
Σύνολο	2.046.902,93		1.407.435,27			
Μείον : 1 Έσοδα διοικητικής λειτουργίας	1.386.951,03		1.113.470,71			
1 Έσοδα λειτουργίας δημοσίων σχέσεων	67.273,05		44.687,08			
Μικτά αποτελέσματα (τέρδη) εκμεταλλεύσεως	592.678,85		249.281,48			
Μείον (ή πλέον) :						
4 Πάγια και Έσοδα και Συναφή Έσοδα	9.485,28		16.205,06			
Μείον :						
5 Χρηματοεικό Έσοδα και Συναφή Έσοδα	52.648,06		43.230,54			
Όλικά αποτελέσματα (τέρδη) εκμεταλλεύσεως	549.516,07		220.256,00			
1 ΠΛΕΟΝ (ή μείον) : Έκτακτα αποτελέσματα						
1 Έκτακτα και Ανόργανα Έσοδα	19.467,06		2.988,26			
3 Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	140.826,40	160.293,46	0,00	2.988,26		
Μείον :						
1 Έκτακτα και Ανόργανα Έσοδα	21.654,81		56,01			
3 Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	120.342,31	141.997,12	3.276,79	3.332,80	-344,54	
Συνολικά & Έκτακτα Αποτελέσματα (τέρδη)	567.812,41		219.911,46			
Μείον :						
Σύνολα αποσβεστικών παγίων στοιχείων	262.827,55		212.737,69			
Μείον : Οι από αυτές ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος	262.827,55	0,00	212.737,69	0,00		
ΛΑΒΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (πλεόνασμα) ΧΡΗΣΕΩΣ	567.812,41		219.911,46			

ΘΕΡΜΑΙΚΟΣ, 18/08/2003
Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ
ΜΑΥΡΑΝΤΩΝ
ΜΑΥΡΑΝΤΩΝ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
Ο ΣΥΝΤΑΞΑΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ
Για τον "ΟΡΚΩΤΟ ΛΟΓΙΣΤΗ Ε.Π.Ε."
Α.Μ.Ο.Ε.Ε. 217
ΠΑΝΟΖΑΧΟΣ
ΠΑΝΟΖΑΧΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
P.204638

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ
Προς το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Θερμαϊκού Νομού Θεσσαλονίκης

Ελέγξαμε τις ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το σχετικό Προσάρτημα του Δήμου Θερμαϊκού της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2002. Ο έλεγχός μας, στα πλαίσια του οποίου λάβαμε υπόψη μας και τις σχετικές διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα Π.Δ. 410/1995 όπως ισχύει, με βάση τις αρχές και τους κανόνες ελεγκτικής που ακολουθεί το Σύμφωνο Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών και που είναι σύμφωνα με τις βασικές αρχές των διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων. Τέθηκαν στη διάθεσή μας τα βιβλία και στοιχεία που ήρθαν στο Δήμο και μας δόθηκαν οι αναγκαίες για τον έλεγχο πληροφορίες και επεξηγήσεις που ζητήσαμε. Ο Δήμος εφαρμόζει ορθά το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Δήμων και Κοινοτήτων Π.Δ. 315/1999. Δεν τροποποιήθηκε η μέθοδος απογραφής σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Το κόστος παρεχόμενων υπηρεσιών και κατασκευής παγίων εγκαταστάσεων που προκύπτει από τα λογιστικά βιβλία προσδιορίστηκε σύμφωνα με τις παραδειγμένες αρχές λογιστικού κόστους που προβλέπονται από το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Δήμων και Κοινοτήτων, αλλά χωρίς την τήρηση των λογαριασμών της Αναλυτικής Λογιστικής. Επαληθεύσαμε τη συμφωνία του περιεχομένου της εκθέσεως διαχειρίσεως της Δημοτικής Επιτροπής προς το Δημοτικό Συμβούλιο, με τις Οικονομικές Καταστάσεις. Το Προσάρτημα περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται από την παραγρ. 4.1.501 του άρθρου 1 Π.Δ. 315/1999. Από τον παραπάνω έλεγχό μας προέκυψε τα εξής: 1) Στο κονδύλι του λογαριασμού του Ενεργητικού «Απαιτήσεις από πώληση αγαθών και υπηρεσιών» περιλαμβάνονται και απαιτήσεις σε καθυστέρηση, συνολικού ποσού 388.933,20 Ευρώ. 2) Έξοδα της παρούσας χρήσεως, ποσού 329.974,13 Ευρώ, λογιστικοποιήθηκαν και βάρυναν την επόμενη χρήση. 3) Κατά πάγια τακτική τα έσοδα από πώληση αγαθών και παροχή υπηρεσιών λογιστικοποιούνται στην χρήση στην οποία βεβαιώνονται. Τα ύψος των εσόδων της παρούσας χρήσεως που έχει λογιστικοποιηθεί στην επόμενη χρήση ανέρχεται στο ποσό των 533.052,04 Ευρώ περίπου. 4) Δεν μας προσκομίστηκε επιστολή Νομικού Συμβούλου για: α) τα ακίνητα που έχει στην κυριότητα του ο Δήμος επί αυτών, β) τυχόν εκκρεμείς δικές. 5) Δεν λάβαμε επιστολές από τις τράπεζες για να επιβεβαιώσουμε τα υπόλοιπα των λογαριασμών: «Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας», «Δια τραπεζών», «Μικροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση», η συμφωνία των οποίων έγινε με τα αντίγραφα των τραπεζών αυτών. Κατά τη γνώμη μας, οι ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις, οι οποίες προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία του Δήμου, απεικονίζουν μαζί με το Προσάρτημα, αφού ληφθούν υπόψη οι παραπάνω παρατηρήσεις μας, την περσοοικική διάρθρωση και την οικονομική θέση του Δήμου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2002 καθώς και τα αποτελέσματα της χρήσεως που έληξε αυτή την ημερομηνία, βάσει των σχετικών διατάξεων που ισχύουν και λογιστικών αρχών, οι οποίες έχουν γίνει γενικά παραδεκτές και δεν διαφέρουν από εκείνες που η εταιρεία εφαρμόζει στην προηγούμενη χρήση.

ΕΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης Δεκεμβρίου 2002
ΓΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002)
 ΠΟΛΕΣ ΕΥΡΩ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ
 II. Ενσώμιτες ακινήτοποιήσεις
 1. Γήπεδα - Οικόπεδα -

16. Πάγια εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως	3.076.872,19	-	3.076.872,19
2. Ορυχεία, Μεταλλεία, Λατομεία, Αγροί, Φυτείες, Δάση	1.386.295,59	916.783,44	469.512,15
3. Κτίρια και τεχνικά έργα	231.366,48	-	231.366,48
4. Μηχανήματα	4.080.210,52	324.179,84	3.756.030,68
5. Μεταφορικά μέσα	7.541,57	5.487,13	2.054,44
6. Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	46.029,19	5.487,13	40.542,06
7. Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσεως παγίων	145.778,02	88.675,63	57.102,39
Σύνολο ακινήτοποιήσεων (ΓII)	1.290.029,20	-	1.290.029,20
	10.264.122,76	1.340.613,17	8.923.509,59

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2002

A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
I. Κεφάλαια	7.152.656,20
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων (A)	7.152.656,20
II. Διαφορές αναπροσαρμογής και Επικυρητήσιες επενδύσεων-Διαρκές Παγίων	
4. Επικυρητήσιες επενδύσεων	1.860.616,10
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων (A) + AII + AIV)	9.109.728,47

ΠΙ. Τίτλοι πάγια επένδυσης & Άλλες μακροπρόθεσμες Χρηματοοικονομικές Απατήσεις

I. Τίτλοι πάγια επένδυσης
 Εξοπλισμός ενεργητικού (ΓΠ+ΓΠΠ)
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ
 II. Απαιτήσεις

I. Απαιτήσεις α) πώληση αγαθών και υπηρεσιών

IV. Διαθέσιμα

I. Ταμείο

Σύνολο κλειόμενης ενεργητικού (ΔΠ+ΔIV)

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Γ+Δ)

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΒΕΛΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ

2. Χρεωστικοί λογαριασμοί Προβολογισμού

32.281,73
8.955.791,32

101.851,90

88.063,11

189.915,01

9.145.706,33

9.135.037,81

9.135.037,81

IV. Αποτελέσματα εις νέο
 Υπόλοιπο Κερδών χρήσεως εις νέο

96.456,17

9.109.728,47

Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

3. Δάνεια Ταμειαρχικών

8.147,73

II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

I. Προμηθευτές

17.797,53

5. Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη

762,68

6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί

7.010,06

8. Πιστωτές διάφοροι

2.259,86

27.830,13

Σύνολο υποχρεώσεων (Γ+ΓII)

35.977,86

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (A+Γ)

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΒΕΛΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ

2. Πιστωτικοί Λογαριασμοί Προβολογισμού

9.135.037,81

9.135.037,81

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ
31ης Δεκεμβρίου 2002 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002)

I. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως

1. Έσοδα από πώληση αγαθών και υπηρεσιών

457.335,32

2. Έσοδα από φόρους-εσοφές-κέρσματα-προσαυξήσεις

19.019,97

3. Τακτικές επεξεργασίες από κρατικό προβολογισμό

771.281,89

Μείον:

Κόστος αγαθών και υπηρεσιών

934.318,06

Μικτά αποτελέσματα (πλεόνασμα) εκμεταλλεύσεως

313.319,12

Πλέον:

1. Άλλα έσοδα

25.580,54

Σύνολο

353.899,66

ΜΕΙΟΝ: 1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας

211.860,73

3. Έξοδα Δημοσίων σχέσεων

56.553,13

268.413,86

70.485,57

25.970,34

96.456,17

160.950,24

160.950,24

ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ) ΧΡΗΣΕΩΣ

96.456,17

Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2002

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

1.247.637,18 Καθαρά αποτελέσματα (πλεόνασμα) χρήσεως

96.456,17

934.318,06

313.319,12 Πλεόνασμα εις νέο

96.456,17

25.580,54

353.899,66

211.860,73

56.553,13

70.485,57

25.970,34

96.456,17

160.950,24

160.950,24

96.456,17

Κορίνθος, 30 Απριλίου 2003

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΝΙΚ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
 Α.Δ.Τ.: Α 218841

Ο ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΣ

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΚΩΝ. ΚΥΡΑΙΔΙΔΗΣ
 Α.Δ.Τ.: Α 488465

Ο ΣΥΝΤΑΞΑΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
 Α.Μ. 23848

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ - ΕΛΕΓΚΤΗ
Προς το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου "ΚΟΡΙΝΘΟΥ"

Ελέγχω τις ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το σχετικό Προσάρτημα του Δήμου "ΚΟΡΙΝΘΟΥ" της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2002. Ο έλεγχός μας, στα πλαίσια του οποίου λάβαμε υπόψη μας και τις σχετικές διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα ΠΔ 410/1995 όπως ισχύει, έγινε σύμφωνα με τις ελεγκτικές διαδικασίες που κρίνουμε κατάλληλες με βάση τις αρχές και τους κανόνες ελεγκτικής που ακολουθεί στο Σύστημα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών οι οποίοι επί τούτου συμφωνούν με τις βασικές αρχές των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων. Τίθησαν στη διάθεσή μας τα βιβλία και στοιχεία που τήρησε ο Δήμος και μας δόθηκαν οι αναγκαίες για τον έλεγχο πληροφορίες και επεξηγήσεις που ζητήσαμε. Ο Δήμος επιδόθηκε το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Δήμων και Κοινοτήτων κ.δ 315/1999 πλην όμως κρίνεται να γίνουν βελτιώσεις ώστε να ανταποκρίνεται πλήρως στις διατάξεις του Π.Δ. 315/1999. Το κόστος παρεχόμενων υπηρεσιών και κατασκευής παγίων εγκαταστάσεων προσδιορίστηκε εξολογιστικά. Επισημειώσαμε τη συμφωνία του περιεχομένου της εκθέσεως Διαχείρισεως της Δημοπρατικής Επιτροπής προς το Δημοτικό Συμβούλιο, με τις Οικονομικές Καταστάσεις. Το προσάρτημα περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται από την παρ. 4.1.501 του άρθρου 1 Π.Δ 315/1999 (Κλαδ. Λογιστ. Σχεδίου Δήμων). Ο Δήμος άρχισε να τηρεί λογιστικά βιβλία με τη διλογιστική λογιστική μέθοδο από 1.1.2002 και το έτος αυτό τους έτη με βάση την απογραφή που διενεργήθηκε σύμφωνα με την παρ. 1.1.108 του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Δήμων (Π.Δ 315/1999). Από την απογραφή αυτή προέκυψε το αρχικό κεφάλαιο του Δήμου ύψους 7.152.656,20 Ευρώ. Από τον παραπάνω έλεγχό μας προέκυψαν τα εξής: 1) Τα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία που αποκτήθηκαν πριν από την 31.12.2001 αποτιμήθηκαν από την Επιτροπή Απογραφής και εκτίμηση λαμβάνοντας ως όψη το διακρίμα που παρέχεται από σχετικά διάταξη της παραγράφου 1.1.108 του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου (Π.Δ. 315/1999) για διόρθωση της αρχικής απογραφής στις εκόμενες τρεις (3) χρήσεις λόγω της μη ύπενεργας αποτίμησης επί των Επικυρητήσιων Επενδύσεων, καθώς και της μη τήρησης Μητρώου Παγίων, το ύψος των αποσβέσεων των παγίων περιουσιακών στοιχείων που διενεργήθηκαν είναι δύσκολο να επαληθευθεί. 2) Ο λογαριασμός του Ενεργητικού Γ.Π.1 "Τίτλοι πάγια επένδυσης" ευρώ 32.281,73 αφορά την αξία κτήσεως με μετρητά συμμετοχής κατά 100% στο κεφάλαιο Δημοτικής Επιχείρησης η οποία δεν ελέγχεται από Ορκωτούς Ελεγκτές-Λογιστές σύμφωνα με τον τελευταίο εγκεκριμένο Ισολογισμό της 31.12.2001 της Δημοτικής αυτής Επιχείρησης το Κεφάλαιο της ανέρχεται σε δρχ 2.596.797.800 (€7.620.771,24). 3) Στο λογαριασμό του Ενεργητικού Δ.Π.1 "Απαιτήσεις από πώληση αγαθών και υπηρεσιών" περιλαμβάνονται εσφαλώς και σε καθυστέρηση ακατήσεως συνολικού ποσού € 16.500,00 περίπου. Δεν σχηματίστηκε πρόβλεψη για τη ζημία που ενδέχεται να προκύψει από τη μη ρευστοποίηση των παραπάνω απαιτήσεων. 4) Το υπόλοιπο του Λογαριασμού του Παθητικού Γ.Π.3 "Δάνεια Ταμειαρχικών" είναι μικρότερο κατά 11.925,29 € από το αντίστοιχο extract του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων. 5) Δεν επαληθεύσαμε το υπόλοιπο του λογαριασμού του Παθητικού Γ.Π.1 "Προμηθευτές" εκαδή δεν γίνεται αναλυτική λογιστική παρακολούθηση ανά κρ. μήθευτη. Κατά τη γνώμη μας, οι ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις, οι οποίες προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία του Δήμου απευθύνονται, μαζί με το Προσάρτημα, αφού ληφθούν υπόψη οι παραπάνω παρατηρήσεις μας, την περιουσιακή διάρθρωση και την οικονομική θέση του Δήμου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2002, καθώς και τα αποτελέσματα της χρήσεως που έληξε αυτή την ημερομηνία, βάσει των σχετικών διατάξεων που ισχύουν και λογιστικών αρχών, οι οποίες έχουν γ.α. γενικά παραδεκτές.

Κορίνθος, 26 Σεπτεμβρίου 2003
 Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ
 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΡ. ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ
 ΑΡ. Σ.Ο.Ε.Α. 10751
 Ε.Ο.Α. α.ε.ο.ε.

Ακριβές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο που κατέχει...

Κορίνθος, 12-11-2003
 Ο Βοθαιός
 Αποστόλος Δημητρίου
 Δήμαρχος Κορίνθου